

SZABADBATTYÁNI CIFRAKERT ÓVODA-BÖLCSŐDE

Pedagógiai Programja

2025.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

Tartalomjegyzék

1.	A Pedagógiai Program jogszabályi háttere	3
2.	Óvodánk adatai.....	4
3.	Bevezető.....	4
4.	Óvodánk jellemzői	5
5.	Gyermekképünk-óvodaképünk- nevelési alapelveink-nevelési céljaink	6
6.	Óvodai nevelésünk általános feladatai	8
6.1.	Az egészséges életmód alakítása – egészségnevelési program	8
6.2.	Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	15
6.3.	Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés.....	17
7.	Az óvodai élet tevékenységformái	20
7.1.	Játék.....	20
7.2.	Munka jellegű tevékenység	23
7.3.	Tevékenységekben megvalósuló tanulás	25
7.4.	Verselés, mesélés	26
7.5.	Ének, zene, népi játék, tánc	28
7.6.	Mindennapos mozgás	30
7.7.	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	34
7.8.	A külső világ tevékeny megismerése	36
8.	Az óvodai nevelés sajátos feladatai, a gyermekek esélyegyenlősége.....	41
8.1.	A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	41
8.2.	Az óvoda gyermekvédelemmel kapcsolatos pedagógiai tevékenysége	43
8.3.	Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése.....	47
8.4.	Migráns gyermekek interkulturális nevelése.....	49
8.5.	Speciális szolgáltatások.....	49
9.	Fejlődés jellemzői óvodáskor végére	50
10.	Az óvodai élet megszervezésének elvei	53
10.1.	Személyi feltételek	53
10.2.	Tárgyi feltételek	54
10.3.	Csoportszervezés	55
10.4.	Az óvodai élet megszervezése.....	56
10.5.	Nevelőmunka tervezése.....	59
10.6.	Néphagyomány ápolása.....	60
11.	Az óvoda kapcsolatai	61
11.1.	Az óvoda és a család	61
11.2.	Társadalmi környezettel való kapcsolattartás	63
12.	Óvodánk ellenőrzési és értékelési rendszere	64
12.1.	A gyermekek fejlődési ütemének ellenőrzése, mérése.....	64
12.2.	Az értékelés és jutalmazás.....	65
12.3.	Pedagógiai munka ellenőrzése, értékelése	65
12.4.	Pedagógiai programunk ellenőrzése, értékelése.....	66

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

1. A Pedagógiai Program jogszabályi háttere

Nemzeti Köznevelésről szóló 2011.évi CXC. Törvény

Az Óvodai nevelés országos Alapprogramja (A Kormány 363/2012 (XII.17.). Korm. Rendelete 2012)

77/2025.(IV.15.) Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012.(XII.17.) Korm. rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról

20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

32/2012.(X.8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve

2003.évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

2011.évi CLXXIX. Törvény a nemzetiségek jogairól

1997. évi XXXI. Törvény a Gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról

1998.évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról

48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Alapító okirata

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

2. Óvodánk adatai

Az intézmény alapító szerve:

Szabadbattyán Nagyközségi Önkormányzat
Címe: Szabadbattyán Csíkvár tér 1.
Telefonszáma. 22/363-315; 363-052

Az intézmény fenntartó neve:

Szabadbattyán Nagyközségi Önkormányzat
Címe: Szabadbattyán Csíkvár tér 1.
Telefonszáma. 22/363-315; 363-052
e-mail: www.hivatal@szabadbattyan.hu

Intézmény típusa: óvoda-bölcsőde többcélú intézmény

Székhely: Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde
8151 Szabadbattyán Árpád u. 40-44.

Telephely: Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Bóbita Bölcsődéje
8151 Szabadbattyán Battyáni u. 4/a

Telephely: Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Napocska Mini Bölcsődéje
8151 Szabadbattyán Iskola u. 9.

OM azonosító: 202131

Telefonszáma/fax: 22/588-004
Honlap: www.cifrakertovoda.hu
E-mail: szabadbattyan.ovoda@gmail.com

3. Bevezető

*„Az **ÓVODA** az a hely, ahol a gyermekek önbizalmat és barátságot nyernek, és a jövőbe vetet hitet kapnak.”*

(ismeretlen szerző)

Pedagógiai Programunk átdolgozásának alapja a Kormány 77/2025. (IV.15.) Korm.rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról.

A törvényileg meghatározott tartalmak mellé integráltuk óvodánk sajátosságait, hagyományait, nevelésünk célját és feladatrendszerét.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

Programunk épít a hazai tradicionális nevelési értékekre, ötvözve azokat a korszerű fejlődési, nevelés-lélektani, neurológiai, gyógypedagógiai eredményekkel.

„Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.”
/ONOAP/

A Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsődében azon munkálkodunk, hogy gyermekeink derűs, nyugodt, biztonságos környezetben töltsék napjaikat. Tesszük mindezt a gyermekek számára egyenlő hozzáférés elve szerint, az esélyegyenlőtlenségek kiküszöbölésével.

Kiemelten szem előtt tartjuk, hogy a gyermeket – mint fejlődő személyiséget – gondoskodás és különleges védelem illet meg.

A gyermeki tevékenységek a teljes nevelési időben jelen vannak, hogy óvodásaink bátran kifejezhessék érzelmeiket, vágyaikat, megoszthassák gondolataikat, tapasztalataikat.

Nevelőmunkánk során az alábbi értékeket tartjuk fontosnak:

GYermekszeretet

Egészség testben, lélekben

Rugalmasság

Megértés

Elfogadás

Kiegyensúlyozottság

SZép környezet

Emberség

Rendszeretet

Elégedettség

Türelem

Esélyegyenlőség

Tehetség

Intézményünk minden dolgozója vállalja azt a felelősséget, hogy személye, magatartása, viselkedéskultúrája minta a gyermekek számára.

4. Óvodánk jellemzői

Intézményünk több mint 60 éves múltra tekint vissza, Szabadbattyán nagyközség területén helyezkedik el, Székesfehérvár szomszédságában.

Millenniumi zászlóátadással egybekötött ünnepségen 2000-ben, a „**Cifrakert Óvoda**” nevet vettük fel. Nevünket falunk történelmi múltjából merítettük. Gróf Batthyány Lajos felesége telepítette az 1800-as évek elején kastélya köré a mindenféle színes és gyönyörű növényekből álló Cifra kertet. A híres platános még a mai napig is környezetvédelmi terület községünkben. A platánlevél formája ihlette meg óvodánk logóját.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

Az óvoda épülete korszerű. Küllemében, felszereltségében méltó büszkesége lehet településünknek.

Épületünket három udvarrész öleli körül, amelyek pázsitos, csendes játéklehetőséget biztosítanak a gyermekek számára.

A csoportszobák és a hozzá tartozó helyiségek világosak, esztétikusak, felszereltségük jól biztosítja óvodás gyermekeink számára a megfelelő környezeti és tárgyi feltételeket.

Óvodásaink 95 %-át községünk lakossága adja, a fennmaradó helyekre a környékbeli településekről érkeznek a gyerekek.

A társadalmi élet változásainak következtében megnőtt az intézményi gyermekvédelmi munka jelentősége. Egyre több a beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekeink száma. Az elmúlt években meggyarapodott a különféle táplálékallergiában, érzékenységekben szenvedő gyermekek száma is.

Nevelőtestületünk igyekszik a sokéves szakmai tapasztalat mellett, folyamatos önképzéssel megfelelni a mai kor társadalmi és szakmai kihívásainak.

Óvodánk 183 férőhelyes, jelenleg hét csoporttal működünk.

Rendelkezünk saját főzőkonyhával, ahol napi közel 230 adag étel készül el. Az étrend összeállításakor figyelembe vesszük a korszerű táplálkozás irányvonalait. Fő feladataink közé tartozik az egészséges táplálkozás iránti igény kialakítása.

Nevelési programunkkal szeretnénk az optimális feltételekhez, pedagógiailag megalapozott, színvonalas tartalommal hozzájárulni.

Nyitottak vagyunk a partneri elvárások, a szülői igények iránt, de szolgáltatásainkat a szakmaiság és a gyermekek mindenk felett álló érdekét szolgáló szempontok határozzák meg.

5. Gyermekképünk-óvodaképünk- nevelési alapelveink-nevelési céljaink

Gyermekképünk:

Minden gyermek olyan, mint egy pillangó a szélben. Néhány magasabbra tud repülni, mint mások, de mindegyik a legjobb tudása szerint repül. Miért is hasonlítanád össze őket? Mindegyik más. Mindegyik különleges. Mindegyik gyönyörű.”
(ismeretlen szerző)

Minden egyes emberi élet csak egyszeri és megismételhetetlen, ezáltal **a megszületett gyermek kincs**, a jövő értéke, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség.

A gyermek szeretetre méltó lény, akiben az ígélet és a lehetőség lakozik.

Az óvodaskor szenzitív időszak a különbözőségek elfogadásában. Az inkluzív, a játék elsődlegességét, az élmények feldolgozását támogató környezetben – beleértve a

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

spontán és tudatos nevelő hatásokat is - felnövekvő gyermek maga is befogadóvá, elfogadóvá, együttműködővé válik.

Óvodánkban minden gyermeknek joga van arra, hogy egyediségéhez optimálisan illeszkedő pedagógiai rendszerben, integrált, befogadó, szeretetteljes, biztonságos és egészséges környezetben nevelkedjen.

Kiindulási pontunk: minden gyermeket a saját képességeinek figyelembevételével fejlesztünk személyiségének kibontakoztatásában, biztosítva, hogy önmagához képest fejlődjön, megadva a gyermekek számára az egyenlő hozzáférést és az esetleg fennálló hátrányok csökkentését.

Olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik bizalommal fordulnak környezetük felé, nyíltak, kiegyensúlyozottak, toleránsak önmagukkal és másokkal szemben egyaránt. Magatartás- és viselkedéskultúrájuk koruknak megfelelően fejlett, a különbözőségekkel természetes módon tudnak együtt élni. Nem adunk helyt semmiféle előítélet kibontakozásához.

Bízunk abban, hogy az óvodánkban eltöltött évek maradandó élményt nyújtanak gyermekeink számára, melyek alapot adnak majd a sikeres iskolai élethez.

Óvodaképünk:

"Csináljon bármit, ami nyitogatja szemét és eszét, szaporítja tapasztalatait. Ő azt hiszi, csak játszik. De mi már tudjuk mire megy a játék. Arra, hogy e világban otthonosan mozgó, eleven eszű és tevékeny ember váljék belőle."

- Varga Domokos -

Olyan **ÓVODA**, amelyben a szervezeti kultúra magas színvonalon működik, és amely megfelelő-személyi és tárgyi feltételeket biztosít, annak érdekében, hogy gyermekeink jól érezzék magukat és test, lelki, szociális fejlődésük zavartalan legyen.

Arra törekszünk, hogy óvodánk melegséget sugárzó, biztonságot adó, elfogadó, családi légkörével, a játék, mozgás és a kommunikáció eszközével segítse az egészséges életvitel, a környezettudatos magatartás kialakulását.

Nevelési alapelveink:

- A gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, ebben az óvoda kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő feladatot tölt be.
- A gyermeki személyiség egésként való kezelése (testi, lelki, szellemi harmónia).
- A gyerekek egyéni képességeinek kibontakoztatása.
- A multi- és interkulturális értékek megismertetése.
- A nemzetiséghez tartozó és migráns gyermekek óvodai nevelésénél az önazonosság megőrzése, ápolása.
- Hagyományaink tisztelete, anyanyelvünk és hazánk szeretete.
- A gyermekek mindenek felett álló érdeke.
- A gyermekek jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartása és megerősítése.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

- A gyermeket elfogadás, tisztelet, szeretet és bizalom övezi.
- Az óvoda inkluzív szemlélettel, gyermekközpontú nevelési attitűddel, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetőségét.
- Az óvodai nevelés sajátos eszközeivel törekszünk az esélyegyenlőség biztosítására, az esetlegesen hozott hátrányok kompenzálására.
- Az alkalmazott pedagógiai módszereket a gyermek személyiségéhez és érési üteméhez igazítjuk, ezzel segítve kompetenciáinak alakítását.
- A hátrányos megkülönböztetés tilalmának tiszteletben tartása.

Nevelési céljaink:

Az óvodánkba járó gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének szem előtt tartásával:

- gyermekekben rejlő lehetőségek kibontakoztatásának maximális elősegítése, eltérő fejlődési ütemük figyelembevételével (kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is ideértve),
- a családokkal együttműködve, az egészséges életmód és életszemlélet megalapozása,
- a gyermekek környezettudatos szemléletének és magatartásának megalapozása,
- esetlegesen előforduló tanulási zavarok megelőzése, kiszűrése,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek integrálásával esélyegyenlőségük biztosítása,
- etnikai kisebbségű, illetve migráns családok gyermekeinek interkulturális nevelése,
- a sokoldalú, és harmonikus személyiségfejlesztés, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges test, lelki és szociális érettség kialakítása.

6. Óvodai nevelésünk általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása, egészségfejlesztés
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása

6.1. Az egészséges életmód alakítása – egészségnevelési program

Az egészség fogalma:

"Az egészség a testi (fizikai), a szellemi (pszichikus) és a társas-társadalmi (szociális) jólét állapota, nem csupán a betegség és nyomorékság hiánya."

(Egészségügyi Világszervezet)

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

20/2012 EMMI-rendelet 128. § (1)

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményekben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jólétet, egészséget, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.”

Teljes körű egészségfejlesztés áthatja az óvodai élet egészét:

- minden gyermek részt vesz benne
- teljes nevelőtestület, alkalmazotti közösség aktív, összehangolt munkájának eredménye
- megvalósul a felvilágosító tevékenység
- munka- és balesetvédelmi előírások betartása és betartatása, veszélyhelyzetek elhárítása
- szülők, civilszervezetek, óvoda társadalmi környezetének bevonása

Az intézményi **SZMSZ** és **Házirend** tartalmi elemei, eljárásrendjei, intézkedései is a teljes körű egészségfejlesztést szolgálják. Az óvoda **éves munkatervében** részletes kibontásra kerülnek az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok, programok, felelősök, valamint a program megvalósulásának mérhetősége.

Az egészségnevelés az óvoda megalapozó jellegű, immanens (minden nevelési mozzanatban jelen levő) feladata.

Az óvodai egészségnevelés célja, hogy minden tevékenységével szolgálja a gyermekek egészséges testi, lelki és szociális fejlődését, harmóniáját.

Egészségnevelési és környezeti elvek

Az egészséges életmódra nevelés mai életünkben felértékelődött, fontossága hosszú távon meghatározza a felnövő gyermekek önmaguk által kialakított életstílusát.

Az egészséges életmód magában foglalja:

- a környezettel való harmonikus együttélést, a természet szeretetét és védelmét,
- környezettudatos magatartásra nevel azzal, hogy a körülöttünk lévő élővilág megismertetése tevékenykedtetve történik.

A gyermekek harmonikus fejlődésének elősegítése, az egészséges életmód szokásainak megismertetése és kialakítása, az óvodás gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése az óvodai nevelés egyik legfontosabb feladata. Ezen belül is az egészséges életmód alakítása, az érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása, az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása. Az egészséges életstílus kialakításához elengedhetetlen a testi és lelki önismeret. Az általánosságban megfogalmazott tanácsok és különböző módszerek nem követhetők mindenkinek egyforma módon, hiszen minden ember más. Ezért meg kell ismernünk saját szervezetünket, meg kell találnunk a számunkra legmegfelelőbb étrendet, testmozgást, sportot.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

A fejlődés korai szakaszában az egészséges életmódra történő felkészítés meghatározó, hiszen ebben az életszakaszban megszerzett ismeretek, készségek és szokások a későbbi életvitelt is jelentősen befolyásolják. A gyermekek már bizonyos ismeretekkel, tapasztalatokkal érkeznek az óvodába. Ezekre alapozva, ezt tovább erősítve, vagy ha szükséges a hátrányokat kioltva, alakítjuk a testápolás, táplálkozás, öltözködés, pihenés, levegőzés, mozgás, testedzés szokásrendszerét.

Az egészséges életmód kialakításához elengedhetetlen az életvezetési készségeken alapuló nevelés, melynek során fontos feladatunk az életvezetési készségek fejlesztése, amik szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodó képességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz.

Valljuk, hogy az egészséges környezet és az egészséges életmód kölcsönhatásban van. Ezért elengedhetetlenül fontosnak tartjuk a környezettudatos szemlélet és magatartás megalapozását, melynek során a szülők szemléletformálását is szem előtt kell tartanunk.

Céljaink:

- Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, mozgás a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igénynyé fejlesztése.
- A gyermekek testi és lelki egészségének védelme, megőrzése, visszaszerzése szervezetük edzése.
- A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges, stresszmentes és biztonságos környezet megteremtésével és megőrzésével a környezet védelmére irányuló szokások, környezettudatos magatartás kialakítása.

Egészségre nevelésünk fő területei:

- **Egészséges táplálkozás**
- **Mindennapos testnevelés, testmozgás**
- **Testi-lelki-mentális egészség fejlesztése és megóvása**
- **Baleset-megelőzés, elsősegélynyújtás**
- **Személyi és környezeti higiénia fejlesztése**

➤ **Egészséges táplálkozás** (20/2012.(VIII.31.) EMMI-rendelet 130.§ (1)

A gyermekek egészséges táplálkozási szokásainak kialakításában az óvodai nevelésnek meghatározó, a családi szokásokat kiegészítő, esetenként kompenzáló szerepe van. Az óvodás gyermek egészséges táplálása kiemelt jelentőségű. Napirendünk szerint az óvodában háromszori étkezést biztosítunk (*reggeli, ebéd, uzsonna*).

Intézményünkben közétkeztetéssel foglalkozó konyha működik. Az élelmiszer-alapanyagainak beszerzése, az étlap elkészítése, étrend összeállítása az óvoda feladata, az ételek helyben készülnek.

Célunk az óvodás gyermek élettani szükségleteinek megfelelő minőségű és tápértékű étkezés biztosítása a táplálkozás-egészségügyi előírások figyelembe vételével.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

A táplálkozástudomány mai állásának megfelelően a 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet rögzíti a táplálkozás-egészségügyi ajánlást, ami minden közétkeztetési szolgáltatást nyújtó szervre, személyre kiterjed.

Feladatunk ezen ajánlás alapján az élettani energia- és tápanyagigényeknek megfelelő összetételű és jellegű étel biztosítása óvodás gyermekeink

Az egészséges táplálkozást elősegítő óvodapedagógusi feladatok:

- Az EMMI rendelet ismerete és alkalmazása a gyakorlatban.
- Az étel megbecsülésére nevelés.
- Gyermekek folyadékigényének kielégítése egész nap folyamán, megfelelő folyadékpótlásról gondoskodás.
- Új ízek megismertetése, megszerettetése.
- Gyermekek életkoruknak megfelelő tájékoztatása az egészséges táplálkozás fontosságáról.
- A csoportban dolgozó felnőttek közösen kialakított személyes példanyújtása az étkezés vonatkozásában is.
- Étrend összeállításához javaslattétel az óvoda konyhája felé.
- Gyümölcsnapok, zöldségnapok folyamatos szervezése.
- Egészséges táplálkozással kapcsolatos programok szervezése, lebonyolítása.
- Tejtermékek fogyasztásának ösztönzése
- Cukros, szénsavas, zsíros egészségtelen italok-ételek, magas só és telítetlen zsírtartalmú élelmiszerek fogyasztásának csökkentése, illetve elhagyása az étrendből. *(születésnapok alkalmával is),*
- Zöldség és pékáru üzletek látogatása. Gyümölcssaláták, zöldségsaláták készítése, fogyasztása, kínálása a többi csoport gyermekei, felnőttei és a szülők felé.
- A szülők meggyőzése az egészséges táplálkozás fontosságáról, bevonásuk a prevencióba, tematikus szülői értekezletek tartása.
- Az asztalterítés technikájára, esztétikumára való odafigyelés.
- Kulturált étkezés szokásainak megismertetése, gyakoroltatása életkornak megfelelően *(kanál, villa, kés használata, csukott szájjal rágás, szalvéta használat stb.).*
- Közös étkezések hangulatának alakítása – viselkedés normái az étkező asztalnál, kellemes légkörben, jó étvágygal való étkezés.
- Táplálékallergiás és -érzékeny gyermekek étkezésének figyelemmel kísérése – teendők.
- A tisztálkodás és a fogmosás szokásainak alakítása.

➤ **Mindennapos mozgás**

A mozgásos játékok kedvezően befolyásolják a gyermek teljesítőképességét, fejlesztik természetes mozgását, testi képességeit, felerősítik, kiegészítik a gondozás, az egészséges életmódra nevelés hatását.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

Egészségeducációs cél a testedzés mellett, a mozgás megszerettetése, a közös mozgás által kiváltott öröm átélése.

- A mozgásigény, fejlettség, terhelhetőség ismeretében változatos, differenciált, párhuzamosan végezhető lehetőségek biztosítása.
- A napi tevékenységek részeként 10-20 perces frissítő egészségfejlesztő mozgás lehetőleg szabadban.
- Lehetőség az óvodai csoportok egymás közötti mozgásos tevékenykedtetésére.
- Prevenciós torna, gyógytestnevelés, vízhez szoktatás és egyéb változatos mozgáslehetőségek felkínálása.
- A gyermekek életkoruknak megfelelő mozgásfejlesztő játékeszközök biztosítása egész nap folyamán a csoportszobában is.
- Mozdalmas játékeszközök biztonságos használatának életkori szinten történő megismertetése.
- Szülők bevonása a mozgásos tevékenységekbe (egészségvédelmi nap, sportnap stb.).

Az egészségfejlesztő testmozgás hatékony megvalósulásának fő szempontja a **pozitív megerősítés**.

Óvodapedagógusi feladatok:

- A gyermekek levegőzésének biztosítása mindennap.
- A mozgásfajták számos lehetőségének biztosítása naponta a gyermekek jó közérzetének, testi edzettségének érdekében.
- Prevenciós szemlélet alkalmazása a mindennapokban

➤ **Testi, lelki, mentális egészség fejlesztése és megóvása**

(viselkedési függőségek és szenvedélybetegségekhez vezető szerek használatának megelőzése)

Célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a gyermek környezetéhez történő alkalmazkodást, és pozitív hatást gyakoroljon a gyermeki személyiség fejlődésére.

A dohányzás (valamint minden egyéb káros szenvedély) megelőzésében jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda minden dolgozójára is. Az óvodában dolgozók feladata és kötelessége minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat.

A **dohányzás megelőzését** szolgáló óvodai egészségnevelői program tevékenységei:

- szabad, kötetlen beszélgetések,
- kirándulási élmények feldolgozása (erdei friss levegő, füstmentesség, szabad légzés...),
- gépkocsik, egyéb járművek, esetleg gyárkémények füstjének megfigyelése séták alkalmával – összehasonlítás a tiszta levegővel,

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

- ismeretek átadása dohányzás ártalmairól, gyermekek élményeinek feldolgozása,
- „*milyen szeretnék lenni, ha nagy leszek?*” - egészséges, edzett, erős – mit kell ezért tenni?,
- képek nézegetése az emberi testről, az egészséges szervekről – mi betegíthet meg?,
- füstmentes levegő, mint *érték*, másokat sem veszélyeztetünk, vigyázunk a többi emberre is,
- óvoda gyermekorvosának bevonása a megelőző tevékenységbe,
- szülők bevonása a megelőző tevékenységbe.

Lelki egészség megvédése, őrzése:

- derűs, nyugodt, érzelmi biztonságot a nyújtó óvodai légkör
- gyermekhez nyugalommal, kiegyensúlyozottan, szeretettel forduló felnőttek
- bizalmas, megértésen, elfogadáson alapuló felnőtt-gyerek kapcsolat
- világos, egyértelmű elvárások, nevelői igények jelzése a gyermek felé
- biztonságot adó szabály- és szokásrendszerek kialakítása

Óvodapedagógusi feladatok:

- Az egészség megvédésére, megőrzésére, visszaszerzésére vonatkozó közérthető módon megfogalmazott ismeretek átadása a gyermekek életkorához illeszkedő módon.
- Megfelelő egészségvédő magatartásra nevelni óvodásainkat, gyakorlással, segítséggel és mindenekelőtt példamutatással.
- A környezet védelméhez és megővéséhez kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- Megfelelő szakemberek bevonásával, prevenciós vagy korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.
- Kapcsolatok tartása az óvoda védőnőjével, gyermekorvosával.
- Közreműködés a gyermekeket fenyegető környezeti és egyéb ártalmak, bántalmazások kivédésében.
- Nyugodt és kiegyensúlyozott, elfogadó, támogató légkör megteremtése a csoportban.

Gyermekeket veszélyeztető **elhanyagolás, bántalmazás** megelőzése:

(Eljárásrendek az óvodai **gyermekvédelmi** munka fejezetében találhatók)

Alapvető feladataink a bántalmazás, erőszak megelőzésében:

- közreműködés a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, együttműködés a gyermekek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében,
- a szülőkkel szoros kapcsolattartás során felvilágosítás, a szakemberek segítségének felkínálása, a káros hatások ellensúlyozása.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

- az agresszió minden formájának feloldása, elítélése, befolyásolása (például a TV káros hatásai, mint a szülői fórumok témái),
- rendőrség által szervezett bűnmegelőzési programok kezdeményezése,
- veszélyhelyzetek elkerülését segítő mesék beépítése a mindennapokba.

➤ **Baleset megelőzés, elsősegélynyújtás**

Gyermekbalesetnek minősül minden olyan eset, mely akkor történik, amikor a gyermek az óvoda felügyelete alatt áll.

A gyermek testi épségének megóvása és erkölcsi védelméről való gondoskodás az óvodába történő belépéstől annak jogszerű elhagyásáig terjed, valamint fennáll az óvodán kívül tartott programok ideje alatt. (Nkt. 4. § 10. p.)

Óvoda alapdokumentumaiba rögzítve vannak az intézményi védő-óvó előírások.

Ismertetés ténye a csoportnaplóban kerül rögzítésre.

Elsősegélynyújtó hely az óvodatitkári iroda, s itt van elhelyezve az elsősegély doboz. Intézményünkben 2 fő egészségügyi felelős van kijelölve, ők rendelkeznek elsősegélynyújtó vizsgával, sérülések esetén az ő segítségüket kell kérni.

Óvodapedagógusi feladatok:

- Olyan környezet teremtése, amely alkalmas a baleset-biztonsággal kapcsolatos szokások, magatartásformák kialakítására
- Fejleszti a gyermekekben a biztonságra, saját- és társuk védelmére szolgáló viselkedést.
- Gyermekekkel nevelési év elején, illetve minden adott helyzetben, szituációban életkoruknak megfelelő szinten ismerteti a tilos és elvárható magatartásformákat
- Ismerteti egészségük, testi épségük védelmére szolgáló előírásokat, veszélyforrásokat (*módszere: beszélgetés, tájékoztatás, mesélés, bábozás, képnézegetés stb.*)
- Minden nevelési évben rögzíti a csoportnaplóban a csoportjára vonatkozó óvó-védő eljárásokat
- Amennyiben mégis baleset történik az elsősegélynyújtást követően, azonnal mentőt, orvost hív, illetve haladéktalanul értesíti a szülőt.

➤ **Személyi- és környezeti higiénia fejlesztése**

A mindennapos óvodai nevelés az *egészséget, mint alapvető értéket* állítja tevékenysége központjába.

Személyi higiénias feladatként jelentkeznek a gondozási teendők a *tisztálkodás, öltözködés, pihenés*. Helyes és egészségvédő szokások kialakítása a család és az óvoda közös kötelessége.

A környezeti higiénia nevelés magába foglalja az óvoda tisztaságának megóvását, esztétikáját, szellőztetését, az ivóvíz minőségét, a helyes fűtés és világítás biztosítását, az udvar tisztán és esztétikusan tartását, valamint az udvari játékok rendben tartását és a homokozók fertőtlenítését, naponkénti frissítését.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

Óvodapedagógusi feladatok

- Szokás- és szabályrendszer közös alakítása a gyermekekkel.
- A gyermekek tisztaság, ápoltság iránti igényének alakítása.
- A gyermekek helyes kézmosásra, kéztörlésre szoktatása.
- A toalett használat intimitásának válaszfalakkal és függönyökkel történő biztosítása.
- A fogmosás technikájának megismertetése, mindennapos gyakoroltatása, a fogmosás eszközeinek rendben tartatása.
- A gyermekek időjárásnak megfelelő, réteges öltözködésre szoktatása.
- A ruháik összehajtásának, az öltözőszekrényben való rendben tartásának megtanítása elvárása.
- Délutáni pihenéshez, kiszellőztetett, megfelelő hőmérsékletű csoportszoba biztosítása.
- Mese minden pihenési időben, simogatás, esetleg lágy zene, illóolajos levegő a gyermekek érzelmi biztonságának, nyugalmi állapotának támogatására.
- A csoport dajkájával ismerteti a gyermekekkel szembeni elvárások mértékét, illetve ehhez viszonyítva a dajkai segítségnyújtás mértékét.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Szükségeit képes önállóan kielégíteni, képes késleltetni.
- Önállóan öltözik, vetkőzik, ha kell, segítséget kér. Ruháit rendbe teszi el.
- Cipőjét ki-befűzi, lehetőség szerint beköti.
- A toalettpapír használatát ismeri, alkalmazza.
- Ismeri a kézmosás higiéniai fontosságát, helyes technikával mos kezét
- Kulturáltan étkezik. Képes eldönteni miből, mennyit képes elfogyasztani.
- Szívesen fogad új ízeket, szereti a zöldségeket, gyümölcsöket, magvakat.
- Szívesen mozog a szabadban, életkorának megfelelően edzett.
- Ismeri, betartja a balesetvédelmi magatartásformákat.
- Kialakul az igénye és vigyáz környezetének rendjére, tisztaságára.

6.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége, legfőbb igénye az érzelmi biztonság, az **érzelmi támaszt nyújtó nevelői attitűd**.

Mivel személyiségén belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, szeretetteljes, derűs légkör vegye körül a befogadástól az iskolába lépésig.

Az óvodás gyermek „én-központúsága” alapján elsősorban önmagára képes figyelni, azonban emocionális alapon fokozatosan kifejlészthetjük azokat a mechanizmusokat, amelyek képessé teszik a társas kapcsolatokra.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

A gyermek az erkölcsi értékeket elsősorban a körülöttük élő felnőttektől, szülőktől és nevelőktől sajátítja el. Az erkölcsös viselkedés nem egyenlő azzal, hogy a gyermek a külsődlegesen rákényszerített szabályokat csak azért követi, hogy megfeleljen, de magatartásának főmotiválója a félelem.

A gyermekek érzelmi életét gazdagítják:

szociális érzelmek:

- a közösség szeretete, az összetartozás érzése és a csapatszellem,
- az együttes sikerek és kudarok élménye
- bizalom, segítőkészség, együttműködés
- örömszerzés társaknak, felnőtteknek

erkölcsi érzelmek:

- igazságosság, őszinteség, sportszerűség, együttérzés
- felelősségvállalás, lelkiismeretesség

esztétikai érzelmek:

- a szép iránti fogékonyság
- a művészi élmény befogadása és átélése
- az esztétikus beszédminta és a szép mozgás elfogadása, alkalmazása
- a természeti szépségek megláttatása

Céljaink:

- Önmagát és társát elfogadni képes gyermek nevelése, aki társas helyzetekben együttműködik a csoport normái alapján.
- Erkölcsi, akarati tulajdonságok kialakítása, erősítése, fejlesztése.
- Különbözőségek elfogadására, tiszteletére nevelés.
- Szülőföldünkhöz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása, önazonosság megőrzése.
- A nemzeti identitástudat erősítése, a keresztény kulturális értékek tevékenységekbe történő beépítése.
- Esélyegyenlőség teremtés a migráns gyermekek számára.
- A nehezen szocializálható, sajátos nevelési igényű, hátrányos, halmozottan hátrányos, elhanyagolt helyzetű gyermekek befogadása a közösségbe egyenlő társként.

Az érzelmi, erkölcsi nevelés és szocializáció biztosításából eredő óvónői feladatok:

- Érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, családias légkör megteremtése, a befogadástól az óvodáskor végéig.
- Csoportszoba környezettudatos szemléletű, otthonos, hangulatos, berendezése.
- Óvodapedagógus személyiségének szeretetteljes, empátiás kisugárzása.
- Az élet, az élővilág tiszteletére, megbecsülésére nevelés.
- Erkölcsi normák megfogalmazása – szokásrend kialakítása.
- Az udvarias beszédformák megismertetése, alkalmazása.
- A gyermek önálló véleményformálásának támogatása.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

- Társas kapcsolatok formálásának segítése, az összetartozás élményének mélyítése, a „mi-tudat” alakítása.
- Inkluzív szemlélettel a különbözőségek elfogadásának segítése.
- Migráns gyermekek beilleszkedésének segítése.
- Tehetséges gyermekek kibontakozásának támogatása.
- Lassabban fejlődő, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetben levő gyermekek felzárkóztatása. *(szükség szerint szakemberek bevonásával)*
- A családdal való hatékony együttműködésre törekvés.
- Konfliktus helyzetek elfogadható módon való levezetése, indulatok, agresszió kezelésére, ellenőrzésére tanítás.
- A gyermeki énkép pozitív alakítása.
- Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében együttműködik speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A csoportban kialakított szokás- és szabályrendszerének ismeretét magatartásában is érvényesíteni tudja.
- Ismeri a közösségben megkívánt viselkedési normákat. képes alkalmazkodni, a másikat elfogadni.
- Képes konfliktus helyzeteket elfogadható módon tolerálni, érzelmein, indulatain korának megfelelően uralkodni.
- Szükség esetén segíti a kisebbeket, vagy az arra rászorulókat.
- Közösség érdekében szívesen vállal megbízatást.
- Természetes módon fogadja el a különbözőségeket, empátiája korának megfelelően fejlett.
- Feladattudata, felelősségérzete megfelelően kialakult.
- Türelemre, kitartásra képes
- Kialakul kudarcűrő képessége.
- Érkezéskor, távozáskor köszön.
- Ismeri és betartja az udvariassági szokásokat az alapvető erkölcsi normákat.
- Megtalálja helyét a közösségben, abban jól érzi magát (a migráns gyermek is).
- Ismeri szűkebb és tágabb környezetét, kialakulóban van szülőföldünkhöz való kötődése.

6.3. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés

Az óvodánk a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra építve, változatos tevékenységeket biztosítva, juttatja a gyermekeket tapasztalatokhoz természeti és társadalmi környezetükből.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - helyes mintaadással – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

A gyermek beszéd- és kommunikációs képessége elsődlegesen függ a családi szocializációtól, mely előnyös vagy hátrányos helyzetet teremthet a gyermek számára a közösségben.

A szocializáció folyamatában a beszéd, a kommunikáció a gyermek környezetével való érintkezésnek, önkifejezésnek, gondolkodásnak legfőbb eszköze. A kommunikáció által erősödik a gyermek biztonságérzete, növekszik tájékozottsága, gazdagodnak ismeretei, kapcsolatai, fejlődik beszédkészsége, anyanyelvi kultúrája.

A kommunikáció eszközrendszere:

A kommunikáció minden esetben két síkon zajlik.

Verbális, azaz nyelvi, illetve nem verbális szinten. A verbális és a nem verbális (mimika, gesztus, tekintet, térközsabályozás stb.) viszonyára jellemző, hogy nemcsak kiegészíthetők, hanem a nem verbális eszközök helyettesíthetők is a nyelvi kifejezéseket, sőt ellent is mondhatnak azoknak. A nem verbális eszközök közül az óvodai nevelésben különös figyelmet érdemel a térközsabályozás, hiszen a kisgyermek fokozottan igényli a testi közelséget.

Egy simogatás, egy érintés, vagy egy közeledés elhárítása gyakran minden szónál többet elárul a felé irányuló érzelmekről. Ezért ebben az életkorban az érzelmeknek, megnyilvánulási formáinak domináns szerepet tulajdonítunk. A mozgás, a tánc is a nem verbális kommunikáció egyik eszköze. A kommunikációs képességfejlesztésben kiemelkedő szerepet szánunk neki. Feszültség- és gátlásoldó hatása kihat a nyelvi kommunikációra is.

Fontos az érintkezés szabályainak gyakorlása, a gyerekek ismerjék meg a köszönés, bemutatkozás, megszólítás helyzetait, módjait.

A nem verbális eszközök „használatát” már a bemutatkozáskor, kézfogáskor elkezdjük. A gyerekeket arra kell szoktatni, hogy mindig ránézzenek arra, akivel beszélnek.

A kapcsolattartásnál természetesen használtassuk az udvariasság nyelvi formáit (*kérem, köszönöm, légy szíves*) és nem nyelvi megnyilvánulásait.

A **beszédtechnikai hibákat**, a légzéstechnikai, artikulációs stb. hibák javítását célszerű mind spontán beszédnél, mind a vers- és mesemondásnál mintaadással elvégezni.

A dadogás, pöszeség, selypítés korrekciója a **logopédus** szakértelmét igényli, ami óvodánkban biztosított.

Fontos, hogy az óvodapedagógus minden gyermek beszédtechnikai problémáját felismerje, azokat módszeresen korrigálja, folyamatosan tartsa a kapcsolatot az intézményben dolgozó logopédussal.

Az óvodás gyermekek elsősorban érzelmi alapon mintakövetéssel tanulnak, így fokozottan igaz, hogy az óvodapedagógus minden megnyilatkozása modellértékű, személye az óvodai légkör megteremtésében is alapvetően meghatározó.

Célunk:

- A gyermekek tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, célirányos bővítése.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

- Értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, gondolkodás, figyelem, képzelet, alkotóképesség) fejlesztése.
- Beszédhallás és szövegértés fejlesztése.
- Beszédkedv felkeltése, fenntartása.
- Kognitív képességeik fejlesztése:
 - egyre pontosabb valóságű észlelés
 - figyelem-összpontosításra való képesség
 - reprodukív emlékezet
 - problémamegoldó, kreatív gondolkodás
 - alakuló fogalmi gondolkodás

Az anyanyelvi, értelmi fejlesztésből és nevelésből adódó óvodapedagógusi feladatok:

- Kommunikációs helyzetek teremtése, gyermekek beszédkedvének felkeltése.
- Gyermekek szókincsének bővítése.
- Minden gyermeki kérdés megválaszolása.
- Figyelem-összpontosításra motiválás.
- Nyelvileg hátrányos helyzetű, illetve kiemelkedő képességű gyermekek egyéni fejlesztése.
- Nyelvtanilag helyes, jól érthető, tiszta beszéddel mintaadás.
- Magyar anyanyelvünkhöz érzelmi kötődés kialakítása (*népmesék, népdalok, mondókák, dúdoló, ringatók...*), mesék megjelenítése a bábozás és dramatizálás eszközeivel.
- Migráns gyermekek egyéni fejlesztése a magyar nyelv megismertetése terén.
- Szakmai kapcsolat tartása a logopédussal.
- Olyan biztonságos, elfogadó légkör megteremtése, ahol a gyermekek bátran elmondhatják gondolataikat.
- Célrányos tevékenységekkel keresztül észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás és kreativitás, alkotóképesség fejlesztése.
- Értelmi képességek fejlődését elősegítő, ösztönző környezet biztosítása.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Figyelme korához képest tartós.
- Tud szemkontaktust teremteni és tartani.
- Korának megfelelően kialakult pontos érzékelése, észlelése.
- Térbeli viszonyokat képes felismerni és megnevezni.
- Keresztcsatornák működése korának megfelelő.
- Az önkéntes bevésés mellett megjelenik a szándékos bevésés is.
- Képes vizuális és auditív differenciálásra.
- Helyesen, tisztán, érthetően beszél.
- Kérdésre minimum egyszerű mondattal válaszol.
- Szókincse korának megfelelő.
- Jól használja a metakommunikációs eszközöket.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

- Türelmesem meghallgatja a felnőttek és társai mondanivalóját.
- Verbális emlékezete korának megfelelő.
- Egyszerűbb történeteket, mesét képes egyedül is elmondani.
- Élményeit, gondolatait el tudja mondani, bátran kérdez.
- Ismeri és használja az udvariassági szavakat.
- A migráns kisgyermek is megérti az óvodai élethez szükséges kifejezéseket, és képes magát megértetni.

7. Az óvodai élet tevékenységformái

7.1. Játék

*„Csináljon bármit, ami nyitogatja értelmét, szemét, szaporítja tapasztalatát,
ő azt hiszi csak játszik. De mi már tudjuk, mire megy ki a játék.
Arra, hogy e világban otthonosan mozgó,
eleven eszű és tevékeny ember váljék belőle.”
/Varga Domokos/*

A játék az óvodáskorú gyermek, mással nem helyettesíthető, alapvető tevékenysége, természetes életformája. Az óvodáskori játék olyan tevékenységforma, amely magában hordja a másik két tevékenységi kör (tanulás, munka) részfunkcióit is.

A játék, mind a szocializációt, mind az értelmi fejlődést egyaránt tükrözi.

A játékban minden lehetséges, motívuma az öröm, a bánat, a kaland feszültsége, a kommunikáció igénye, az erő próbálgatása, az önkifejezés vágya. A játék nevel és tanít. Lehetővé teszi, hogy segítségével a gyermek megismerje a világot, örömforrás a számára.

Óvodánkban előtérbe helyezzük a szabadjáték érvényesülését, mely az intézmény napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben egyaránt megmutatkozik.

Az óvodapedagógus tudatos jelenlétével, feltétel teremtő, támogató, igény szerint együttjátszó tevékenységével, serkentő, ösztönző magatartásával biztosítja az elmélyült gyermeki játék kibontakozását.

A játék fejleszti:

- a gyermek mozgását, értelmi képességeit
- a kreatív együttműködést
- a gyerekek társas kapcsolatait
- a gyermek beszédkedvét, közlési vágyát

Így válik a játék kiemelt jelentőségű, tájékozódó, fejlesztő és erősítő élményt adó tevékenységgé.

Az egyes játékfajták kiemelt személyiségformáló hatása:

Gyakorlójáték: fejlődik a nagymozgása, finommotorikája, mozgáskoordinációja, térészlelése, tapintásos észlelése, verbális készsége

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

Szerepjáték: alakul szocializációs készsége, kommunikációja, erkölcsi, akarat tulajdonságai, kognitív képességei

Konstruáló játék: alakul szem-kéz koordinációja, finommotorikája, térészlelése, alak-és formaállandósága, rész és egész viszonyának észlelése, képzelete, kreativitása, vizuális memóriája

Szabályjáték: fejlődnek kognitív képességei, formálódnak akarat tulajdonságai, szocializációs készsége

Tapasztalataink szerint, amelyik gyermek nem játszhat eleget, lassabban fejlődik. Ezért óvodánkban a játék kiemelt jelentőségű. Napirendünkben szereplő egyéb tevékenységek is belesimulnak a játék folyamatába. Időlegesen megszakítják ugyan, de nem tördelik szét. Körültekintő szervezéssel a kezdeményezések, szervezett tevékenységek helyének és idejének megválasztása az elmélyült játékot nem boríthatja fel. A konkrét szervezést igénylő kötött idejű foglalkozások kivételével képeznek (pl. testnevelés foglalkozás, bábszínház, kirándulás stb.).

A játék lehet a gyermek szabad játéka, és lehet az óvodapedagógus által kezdeményezett játék.

Eltérés az óvodapedagógus szerepében található.

Szabad játék:

Amikor az óvodapedagógus biztosítja a gyermek számára az önállóságot, szabadságot:

- a játéktevékenység kiválasztásában,
- játékeszközök megválasztásában,
- társak megválasztásában,
- gyermeki játékelgondolás megvalósulásában,
- játszóhely megválasztásában és kialakításában,

A szabad játék folyamatosságának érdekében az óvodapedagógus hagyjon elegendő időt a játék befejezésére, az elmélyült játékot ne zavarja meg más tevékenység felkínálásával, és adjon lehetőséget a játék későbbi folytatására.

Kezdeményezett játék

Amikor az óvodapedagógus pedagógiai szándékkal teremt olyan helyzetet, amelyben a gyermek egyéni fejlettségének ismeretében ajánl fel játéktevékenységet.

- Ennek a külső késztetésnek akkor van helye, ha a gyermek érdekében történik, mégpedig úgy, hogy azok elősegítik sajátos fejlődését és találkoznak igényeivel.
- A játék célja a gyermek képességeinek, kompetenciáinak fejlesztése, figyelembe véve aktuális állapotát

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

- Ebben az esetben is biztosítani kell a gyermek számára az önállóságot, önmegvalósítást, illetve a jogot, ha nem akar élni a felkínált lehetőségekkel.

A játéktevékenység célja:

- A tevékenységen keresztül a gyermek sokoldalú, harmonikus személyiségének kibontakoztatása, kompetenciáinak fejlesztése.
- Érzelmi, akarati tulajdonságainak alakítása
- Szociális, társas viselkedésének, magatartásának formálása.

A játék támogatásából adódó óvodapedagógusi feladatok:

- Feltételek biztosítása:
 - Nyugodt, érzelmi biztonságot adó légkör megteremtése és folyamatos fenntartása.
 - Inger gazdag, cselekvésre inspiráló, gyermeki kíváncsiságot felkeltő, esztétikus környezet kialakítása.
 - A játékeszközök körültekintő kiválasztása és a gyermekek által jól látható, elérhető helyen történő elhelyezése.
 - A játéktér olyan mobilizálható kialakítása, hogy a gyermekek játékgényüknek megfelelően maguk is átalakíthassák.
 - A barkácsolás, mintázás, rajzolás, festés, kézimunka, bábozás, dramatizálás eszközeinek sokszínű, szabadon választhatóságra lehetőséget adó elhelyezés.
 - A csoportszobában is használható mozgásos játékeszközök biztosítása (pl.: henger bújásra, füles labda, egyensúlyfejlesztő eszközök stb.).
 - Szülők szemléletformálása, ötletadás játék vásárlásához.
- A játék támogatása:
 - A gyermeki játékválasztásának tiszteletben tartása.
 - Reflektív szemléletű jelenlét a játékban: a gyermekjáték fejlődésének nyomon követése, differenciált reagálás, bánásmód megvalósítása
 - A gyermeki fejlődés folyamatosságának, illetve megtorpanásának észrevétele.
 - Az új játék használatának megismertetése, az érdeklődő gyermekekkel való együttjátszás során.
 - A kreatív önkifejezés fejlődésének segítése.
 - Modellértékű viselkedés, kongruens kommunikáció, úgy beszél és cselekszik, ahogy a gyermektől is elvárja.
 - A gyermekek kérdéseire való, egyéni fejlettségükhöz igazított válaszadás.
 - Beavatkozás csak szükség esetén a játéktevékenység zavarása nélkül.
 - Amennyiben a gyermek igényli és a szituáció úgy kívánja maga is játszótársként vesz részt a játékban.
 - A játéktevékenység érdekét szolgáló szabályrendszer kialakítása.
 - Az egészséges versenyszellem megalapozása.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

- A gyermekek közti érzelmi kötődések, kapcsolatok támogatása.
- Tudatos jelenléte biztosíték a játék indirekt irányításában.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Alkalmazkodni képes a játék szabályaihoz.
- Megérti és elfogadja játszótársai elgondolásait, tevékenységüket.
- Amennyiben szükséges vállalja a számára kevésbé érdekes, kedvezőtlenebb szerepeket is.
- Tud játszótársaihoz alkalmazkodni.
- Képes örömmel és önfeledten játszani
- Képes egyéni ötlet vagy élmény alapján építeni, konstruálni.
- Képes építmény lemásolására.
- Szívesen vállal szerepet.
- Képes élményei eljátszására.
- Betartja a társas viselkedés elemi szabályait.
- Szabályjáték során betartja a szabályokat.
- Másokat is figyelmeztet a szabály betartására.
- Egészséges versenyszellemben tevékenykedik.
- Játékában elmélyült, kitartó.
- Problémahelyzetekben kreatív megoldásokra törekszik.

7.2. Munka jellegű tevékenység

*„Ha csak lehet, játsszék a gyermek, mert végül a játék komolyodik munkává.
Boldog ember, ki munkájában megtalálja a valamikori játék hangulatát.”
/Sütő András/*

A gyermeki munka a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze. A saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A gyermek számára gyakran nem is választható szét a játék és a munka jellegű tevékenység. A munka pedagógiai funkciója a gyermek társas, együttműködési képességeinek fejlesztése, az elvégzett tevékenység hasznosságának felismerése, a teljesített feladat eredménye kapcsán érzett siker.

A munkára nevelésben két alapvető irányelvet érvényesítünk:

- érzékeltetjük a gyermekekkel, hogy a munka hozzátartozik a mindennapi életünkhöz,
- a gyermekeket egyéni fejlettségük ismeretében olyan feladatokkal bízunk meg, amelyek elvégzésére már képesek.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermek sok türelemmel, szeretettel körülvett légkörben jusson el a kezdeti öncélú tevékenységtől a közösségi élet, a másokért végzett tevékenység megértéséig, fontosságáig.

A felnőtt munkája motiválja őket, utánzásra készíti a gyermeket, ezért természetesen nem munkaként, hanem játékként éli meg. Munkafeladattal soha nem büntetünk!

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

Célunk:

- A munka elfogadtatása és megszerettetése, ami összefügg a feladattudatra való neveléssel, a céltudatossággal.
- Alakuljon ki felelősségérzetük, önállóságuk, önértékelésük, kitartásuk.

A munka jellegéből adódó óvodapedagógusi feladatok:

- A differenciálás elvének érvényesítése a feladatadáskor.
- Munka jellegű feladatokat a gyermeknek elsősorban jutalomból ad.
- Megismerteti a növények gondozását, a kertgondozást, az állatokról való gondoskodást.
- Megismerteti a gyermekekkel a szelektív hulladékgyűjtés szabályait.
- Módszereit a kedves cselekvésre szólítás, buzdítás, dicséret, utánzásra késztetés jellemzi.
- Megfelelő eszközöket biztosít a gyermek számára. (*gyermekméretű seprű, lapát, locsolókanna...*)
- Fokozottan ügyel a balesetvédelemre.
- A felnőttek munkájának (*szülei, óvoda dolgozói...*) megbecsülésére nevel.
- Az elvégzett munkát folyamatosan, reálisan és fejlesztő hatásúan értékeli.
- Erélyesen fellép minden rombolás, mások munkájának tönkretéve ellen.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Öltözködésnél önállóak: megfelelő sorrendben öltözik-vetkőzik, gombol, fűz, cipőt köt.
- Szükség szerint segít kisebb társainak.
- A testápolással kapcsolatos munkafolyamatokat szükséglete szerint, önállóan végzi.
- Naposi feladatait önállóan, pontosan végzi.
- Terítésnél ügyel az eszközök pontos és esztétikus elhelyezésére.
- Személyes dolgait rendben tartja, ruháit összehajtogatva helyezi el az öltözőszekrénybe.
- Felelősi munkákat, egyéni megbízásokat szívesen vállal (*repetáért megy a konyhába, kiosztja a foglalkozási eszközöket, szalvétát hajtogat, ceruzát hegyez...*)
- A virágokat, fák leveleit nem tépi le, szívesen ápolja és tartja rendben azokat.
- Télen gondoskodik a madarak etetéséről.
- Segédkezik a falevelek összegyűjtésében
- Vigyáz a játékaival és rendben tartja azokat a csoportszobában és udvaron egyaránt.
- Munka jellegű tevékenységeit a felelősségérzet, a feladattudat és a kitartás jellemzi.
- Közösségért végzett munkák vállalásánál megjelenik helyes önértékelése.

7.3. Tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése, a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

Az óvodai **tevékenységeken keresztül** megvalósuló tanulásnál fontosnak érezzük az ismeretek átadását, bővítését, de nem a mennyiséget tartjuk elsődlegesnek, hanem a **tanuláshoz szükséges alapkészségek, képességek, kulcskompetenciák fejlesztését, tapasztalatok bővítését, rendezését.**

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzások, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása)
- spontán, játékos tapasztalatszerzés
- játékos, cselekvéses tanulás
- gyermeki kérdésekre és válaszokra épülő ismeretszerzés
- óvodapedagógus által irányított megfigyelés, felfedezés, tapasztalatszerzés
- gyakorlati probléma- és feladatmegoldás
- óvodapedagógusok által kezdeményezett párhuzamos tevékenységi formákban szervezeti és időkeretben valósul meg.

Az iskolakészültség nem az utolsó év feszített tempójú feladata, hanem már a gyermekek óvodába lépésével megkezdődő folyamat végeredménye kell, hogy legyen, mert az egész személyüket kell iskolaéretté formálnunk.

A játékoság, mint alapelv, a tevékenységben megvalósuló tanulás egész folyamatában érvényesül. A környező világról szerzett ismeretek, tapasztalatok mindhárom korcsoportban megegyeznek, csak feldolgozásuk mélysége alkalmazkodik a gyerekek életkori és egyéni adottságaikhoz.

Céljaink:

- A gyermek képességeinek, kompetenciájának fejlesztése, attitűdök erősítése, tapasztalatainak bővítése, rendezése,
- az ismeretlen iránti érdeklődési kedv fenntartása, a tanulni vágyás megalapozása, mely elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg.

A tevékenységből adódó óvodapedagógusi feladatok.

- Tanulást támogató, ösztönző környezet megteremtése.
- Tanulás irányítása során, személyre szabott pozitív értékeléssel segíteni a gyermeki személyiség kibontakozását.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

- Tervezett tevékenységekkel és játékokkal felkészülés a mindennapos feladatokra.
- Az egyéni fejlődés- és érési ütem figyelembevételével tevékenységek felkínálása.
- Változatos, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása.
- Szokások alakítása utánzásos minta- és modellkövetéses magatartással és viselkedéssel.
- Spontán helyzetek kihasználása.
- A gyermeki személyiségbe már beépült ismeretek alkalmazni tudására serkentés
- A kiemelkedő képességű és tehetséges gyermekek felismerése és fejlesztése. A tehetségigéretes gyermekek jellemző megnyilvánulása:
 - Intellektuális képességekben (*szókincse, emlékezete, gondolkodása, kreativitása*)
 - Speciális képességekben (*ábrázolás, zene, matematika, sport, tánc*)
 - Viselkedési jegyekben (*erős akarat, energikusság, érzékenység, intenzív érdeklődés*)
- Részképesség lemaradás, illetve egyéb potenciális tanulási zavar kiszűrése, jelzés a megfelelő szakembernek.

Fejlődés várható eredményei óvodáskor végére:

- A gyermekek érdeklődőek, bátran és sokat kérdeznek.
- Szívesen vesznek részt a tervezett, szervezett, kezdeményezett tevékenységekben, játékokban
- A tanuláshoz szükséges kompetenciájuk koruknak megfelelően fejlett.
- A tehetséges gyermekek megtalálják kiemelkedő késességeiknek megfelelő tevékenységet.
- A részképesség- és tanulási zavarral küzdő gyermekek szakember segítségével eléri a számukra optimális szintet.
- A gyermekek szociálisan is érette válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

7.4. Verselés, mesélés

A nyelvi kommunikációs helyzetek kialakításának kiváló eszköze a mese, vers, amely közvetíti az egyetemes kultúrát, tág teret nyújt az anyanyelvi nevelés terén.

A népmesék, vigasztalók, ringatók, népi mondókák, ősi források, melyek értékeket, hagyományokat, szokásokat örökítenek át, feltárják a gyermek előtt a külvilág és a belső világ érzelmi viszonyait. Viselkedésformákat közvetítenek.

A mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. A mondókák, dúdolók, versek

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermekeknek érzéki-érzelmi élményt nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.

A közösen átélt örömök és élmények elszakíthatatlan szálakkal köti össze az óvodapedagógust és a gyerekeket egymással és anyanyelvükkel.

A mese és versmondás lényeges elemeit – testbeszéd, tekintettartás, verbális emlékezet – az óvodapedagógus személyes példáján keresztül sajátítja el és gyakorolja a gyermek.

Az anyanyelvi nevelésnek és a játéknak szerves része a bábozás-dramatizálás is, melyen keresztül tükröződnek a gyermek irodalmi élményei.

Sajnos a médiumok által közvetített műsorok válogatás nélkül kerülhetnek a mai világunkban már az óvodás korosztály elé is. A személytelen televízió, videó, számítógépes játékok és az internet mesét helyettesítő szerepe igen nagy. Gyerekeink sok esetben helytelen mintát kapnak, nő a félelmük, feszültségük, agresszivitásuk, mert az átélt „élmények” nem kerülhetnek feldolgozásra. Rendkívül fontosnak tartjuk a szülők szemléletének formálását, **a semmivel sem helyettesíthető, bensőséges kapcsolatot feltételező és alakító mesélés** iránt. Ehhez ajánlunk népi, klasszikus és kortárs irodalmi műveket, amelyből magunk is válogatunk. Meseválasztáskor szükség van a tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.

A mese a legalapvetőbb élményforrás a gyermek számára. Gazdag gyermeki fantáziára épül. Azonosulási lehetőséget kínál az erkölcsi (jó-rossz) esztétikai (szép-csúnya) nevelés szolgálatában. A csodákkal teli meseélmények segítségével a versek zeneiségével a gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődése megalapozódik.

Az előszavas mese különösen alkalmas az óvodás gyermekek szemléletmódjának és világképének alakítására.

A mesélés, mondókázás nálunk mindennapos tevékenység kell, hogy legyen, annak számtalan lehetőségével.

Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van.

Céljaink:

- Az óvodás korosztálynak megfelelő irodalmi értékek nyújtása és ez által irodalmi érdeklődésük felkeltése.
- Anyanyelvünk szépségének, kifejezőerejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználat, mondatszerkesztés a biztonságos önkifejezés magalapozása.
- A magyar kultúra értékeinek átörökítése.
- Interkulturális nevelés megvalósítása.

A mese, vers tevékenységgel kapcsolatos óvodapedagógusi feladatok:

- Változatos irodalmi élmények közvetítése.
- Életkornak és egyéni érdeklődésnek megfelelő irodalmi anyag biztosítása.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

- A klasszikus és kortárs irodalmi művek alkalmazása mellett, a csoport összetételét figyelembe vevő mese-vers anyagválasztás.
- A mesélés, verselés, mondókázás mindennaposságával az irodalmi fogékonyság megalapozása.
- Magyar népmesék, a népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeinek, meséinek megismertetésével, mesélésével, eljátszásával anyanyelvünk, szülőföldünk megszerettetése.
- Klasszikus és kortárs irodalmi művek bemutatása, megismertetése.
- Képeskönyvek, mesekönyvek megszerettetése, használatának biztosítása, megbecsülésének, tiszteletének alakítása.
- Könyvtárlátogatások beütemezése.
- A mesélés szerepének támogatása szülői körben.
- A gyermeki vers- és mesealkotás ábrázolással való kombinálása fejlődésének elősegítése, az önkifejező képesség gazdagítása érdekében.
- A különböző tevékenységformákban az anyanyelv gazdagságának ismertetése, a beszédészlelés /értés/ reprodukció fejlesztése.
- Új fogalmak kialakítása, szókincsbővítés, kifejezőkészség növelése.
- A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása, mely segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Kialakul benne az érthető, kifejező beszédkészség alapja.
- Önállóan mond hosszabb, több versszakos verseket, ügyel a hangsúlyra.
- Képes a megkezdett mese folytatására a saját fantáziája segítségével.
- Képes meséket, történeteket alkotni, azokat elmondani.
- A bábozáshoz, dramatizáláshoz kis segítséggel eszközöket tud készíteni, alkalmazni.
- Beszédfegyelme kialakul. Figyelmesen hallgatja az óvodapedagógus és társai mesélését, verselését is.
- A mesékben használt népmesei szófordulatok szókincsébe beépülnek.
- Jól és érthetően kommunikál a környezetében lévőkkel.
- Irodalmi élményeit képes mozgással vagy ábrázolással kombinálni.
- Szívesen nézeget képeskönyveket, azokat megbecsüli, vigyáz épségükre.
- Ismeri a könyvtárban való viselkedés szabályait.
- Ismeri a színházi magatartás alapvető szabályait.

7.5. Ének, zene, népi játék, tánc

A magyar zenei nevelés szilárd alapja a **közös ének**, mely hordozza és gazdagítja anyanyelvi örökségünket.

A sokat éneklő óvodapedagógus megszeretteti a gyermekekkel az éneklést, az énekes játékokat. Fejleszti zenei hallásukat, ritmusérzéküket, zenei emlékezetüket,

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

mozgáskultúrájukat. A befogadás időszakában különösen segíti a gyermek érzelmi biztonságának kialakulását a dúdolók, ölben ringatók, lovagoltatók, altatók alkalmazása. Későbbiek folyamán is a népi gyermekjátékokkal való mindennapos találkozás megannyi élményt jelent óvodásaink számára. A mozgás- és tánc kultúra megalapozása függ a művészi anyag kiválasztásától. Az énekes-táncos játékok örömet nyújtanak, hatással van ébredező szépérzékükre.

Óvodapedagógusaink elsősorban a magyar népzenei hagyományokra alapozva tervezik meg a zenei nevelésünk törzsanyagát, kiegészítve azt más nemzetek dalaival. Ügyelni kell, hogy az óvódás korosztály számára is érthető szövegű, tisztán énekelhető hangkészletű dalok, dalos játékok kerüljenek a válogatásba.

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.

Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

Céljaink:

- A zene iránti érdeklődés felkeltése, befogadásra való képesség megalapozása.
- A közös éneklés, közös játék örömeinek megéreztetésével fejlesztjük az óvodás gyermekek zenei ízlését, művészeti fogékonyságát.
- A gyermekek zenei hallásának, ritmusérzékének, harmonikus mozgásának fejlesztése.
- A szülőföld értékeinek átörökítése a népzene, a népdal, néptánc a népszokások és a népi hangszerek megismertetése által.

A zenei nevelésből adódó óvodapedagógusi feladatok:

- A gyermekek zenei képességének fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal, zenei készségfejlesztő játékokkal.
- Igényes zenei kultúrát képviselő dalok, dalos játékok, mondókák kiválogatása, ezek összeállítása az életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelően.
- A migráns gyermekek hazájának kulturális értékeit is figyelembe vevő dal- és zenei anyagválasztás.
- Népszokásaink, néphagyományunk átörökítése az óvódás gyermek értékrendjébe. *(szüreti mulatság, vásárolás, lucázás, pásztorjáték, regölés, farsang, kiszézés, pünkösödölés, lakodalmas)*
- Ritmushangszerek megismertetése, alkalmazása.
- Népi táncunk alaplépéseinek, elemeinek megismertetése.
- Igényes hangszerjátékkal és zene kiválasztásával zenei ízlésük formálása
- Kör és egyéb mozgásos játékokhoz eszközök biztosítása

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

Zenehallgatás:

Az előadásra, zenehallgatásra szánt művet bármely néptől választja az óvodapedagógus, nincs szövegbeli, ritmikai, hangterjedelmi megkötése. Egyetlen szempont a zene szépsége és művészi értéke.

A zenehallgatás során zenei élményhez juttatjuk a gyerekeket, formáljuk zenei ízlésüket, a zene szeretetére nevelünk.

Lehet énekes vagy hangszeres előadás, de választhatunk gépzenét is.

A zenehallgatáshoz nyugodt légkör szükséges, és csak akkor éri el a célját, ha élményt nyújt a gyermekeknek.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Örömmel, szívesen játszik dalos játékokat.
- Bátran, korához képest tisztán énekel, akár egyedül is.
- Képesse válik a zenei élmények befogadására.
- Megkülönbözteti a zenei fogalompárokat.
- Auditív észlelése, megfigyelése, emlékezete fejlett.
- Kialakult ritmusérzéke, az egyenletes lüktetés automatizálttá válik, melyet tapssal, járással is ki tud fejezni.
- Egyszerű ritmusokat ismer, képes azokat visszaadni.
- Ritmushangszereket tud használni, zenére történő mozgása összerendezett, harmonikus.
- Ismeri a hangszereket, azok hangját tudja azonosítani.
- Ismeri népi táncunk alaplépéseit.
- Ismer népszokásokhoz kapcsolódó dalokat, dalos játékokat, rigmusokat.
- Kötődése alakul ki népi hagyományaink iránt.

7.6. Mindennapos mozgás

A gyerek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához.

A tevékenység alapvető szervezeti keretei:

- spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- irányított mindennapos mozgásfejlesztés,
- szervezett mozgásos tevékenység.

Az óvodás korosztály számára legjellemzőbb, hogy az igazán érthető, feldolgozható információ, amit „megélhetnek”, megtapasztalhatnak mozgásos tevékenység útján történik. Ez természetesen az aktív nagymozgásoktól a finommotoros manipulációig mindent magában foglal.

Az egész személyiség fejlesztésére irányul, nemcsak egy szűk területen, hanem az egésznapos tevékenységbe illeszkedik. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai életünk egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás, tanulási képesség – fejlődésére. Ennek következtében a személyiség sokoldalú fejlesztését, a változatos tevékenykedtetésen keresztül valósítja meg. Kedvezően befolyásolja az értelmi és szociális képességek alakulását.

Mivel a mozgás fejlődésének szenzitív szakasza óvodás korra esik, ezért ennek fejlesztésére minden lehetőséget megragadunk.

Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

Az egészségfejlesztő testmozgást - a teremben és szabadlevegőn, spontán vagy szervezett formában - az **óvodai nevelés minden napján**, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítjuk.

Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

Felvállaljuk az urbanizációs ártalmak, a mozgásszegény életmód, a csökkenő mozgástapasztalatok ellensúlyozását a gyermekek mozgáslehetőségeinek színesítésével, valamint a szülők meggyőzésével, szemléletformálásával.

Céljaink:

- A gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, mozgásigényük kielégítése.
- Rendszeres **egészségfejlesztő testmozgással** az egészséges életvitel alapozása.
- Mozgástapasztalatok bővítése, a mozgáskészség alakítása.
- Testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése (kondicionális, koordinációs)
- Mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése.
- Sikerélményt adó mozgás, játék, testedzés biztosítása a gyermekek egyéni képességeikhez igazodva.

A mozgásfejlesztés területei:

- szabad játékban a gyermek spontán, természetes mozgása
- szervezett mozgástevékenység
- frissítő irányított, mindennapi mozgásfejlesztés
- sportprogramok

Mozgásfejlesztés a szabadjátékban

- megőrizzük, ha szükséges felkeltsük a mozgáskedvet, és tudatosan építünk rá,
- minden gyermek megtalálja a fejlettségének, érdeklődésének, temperamentumának legmegfelelőbb tevékenységet
- bátran, örömmel mozogjanak csoportszobában, tornaszobában, udvaron egyaránt

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

Mozgásfejlesztés a szervezett mozgásos tevékenységeken:

Szervezett, kötelező tevékenységek. A kötelezőség nem jelenthet kényszert a gyermek számára. Heti egy alkalommal szervezendő minden korcsoportban.

Fizikai állóképesség fejlesztése – szellemi aktivitás előkészítése, illetőleg a mozgásos feladatok sikeres megoldása eredményeként az önértékelés, önbizalom növelése.

- A nagy- és finommozgások és az erőnlét fejlesztése
 - egyensúlyfejlesztés
 - szem-kéz, szem-láb koordináció
 - ritmusérzék fejlesztése
- Testséma fejlesztése
 - testrészek ismerete,
 - a test koordinációjának alakítása,
 - a testfogalom kialakítása,
 - téri tájékozódás, oldaliság fejlesztése
 - kezesség (lateralitás fejlesztése, dominancia erősítése)
- Vizuális és auditív percepció fejlesztését alapozó, kiegészítő mozgások gyakorlása
- Teherbíró képesség, ügyesség, gyorsaság, állóképesség fejlesztése.
- A problémamegoldások elősegítése mozgásos tevékenységgel elvégzett feladatmegoldásokkal
- Mozgással kapcsolatos és a mozgáshoz kapcsolható szókészlet fejlesztése
- Jó közérzet
- Jó hangulat (érzelmileg motiváltan)
- Egészséges versenyszellem, sportszeretet, sportszerűség kialakítása.
- Szabályok betartása, szabálytudat kialakítása.
- Társra való odafigyelés, akarat, jellembeli tulajdonságok alakítása.

Frissítő irányított, mindennapos mozgásfejlesztés:

- különböző mozgásformák megszerettetése
- rendszeres mozgás igényének kialakítása
- egészséges életvitel alapozása

Naponta kétszer szervezhető (délelőtt, délután):

- csoportszobában, aulában, játszóudvaron
- időtartama 10-20 perc
- mozgásos játékok
- gimnasztikai gyakorlatok
- zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, népi játékok és táncok (néptánc)

Sportprogramok

- jártasság megszerzése valamilyen sportágban
- egészséges életvitel alapozása
- család életmódjának kedvező befolyásolása

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

- sportnapok, sportdélutánok szervezésével partnerkapcsolatok erősítése (téli sportok – szánkózás, ismerkedés a jéggel, nyári sportok – túrák, kirándulások)

Mozgásfejlesztésből adódó óvodapedagógusi feladatok:

- Mozgásra inspiráló biztonságos környezet kialakítása.
- Balesetek elkerülésének érdekében mozgástevékenység szabályainak kialakítása, betartatása.
- Mozgásos tevékenység lehetőségeinek biztosítása a csoportszobában is.
- Szervezett mozgásos tevékenység anyagának összeállítása, levezetése, figyelembe véve a csoport és az egyéni fejlettség aktuális állapotát.
- Mozgásos tevékenységek anyagába testalkati deformitások megelőzésére speciális gyakorlatok beiktatása.
- Kiemelt prevenciós feladatok megvalósítása: nagymozgás fejlesztés, egyensúlyérzék-fejlesztés, szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése, testséma fejlesztés, térpercepció-fejlesztés, finommotorika-fejlesztés, keresztcsatornák fejlesztése.
- Pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés alakítása az egészségfejlesztő testmozgás adta lehetőségek által.
- Optimális terhelhetőség figyelembevétele.
- Tevékenységek irányításánál és értékelésénél differenciál, figyelembe veszi az egyéni fejlődési jellemzőket.
- Szükség esetén dajka segítségének igénybevétele – egyéni segítségnyújtás vagy balesetek elkerülése végett.
- Napi tevékenységek részeként mindennapos irányított mozgás tervezésénél előnyben részesíti a mozgásos játékokat.
- Kirándulások, túrák szervezése.
- Mozgásos versenyprogramok összeállítása,
- A testedzés, mozgás jelentőségének családi körben való propagálása.

A prevenció jelentősége a kisgyermekkorban

A modern életstílus, a kifejezett mozgásszegény életmód negatív hatása már kora gyermekkorban jelentkezhet. Ezek megelőzésében a fő szerep az egészséges életmódra nevelésben és a rendszeres testedzésekben van. Az óvodáskor az a periódus, ami a maga csodálatos sokszínűségével a mozgás legsokoldalúbb lehetőségét rejt magában. Ezért e korai időszakban kell kialakítani a mindennapi testedzésre, mozgásra való igényt, és ez a mi feladatunk.

Szűrővizsgálatok igazolják, hogy óvodás korban is már magas azoknak a gyermekeknek a száma, akiknél a legkülönbözőbb tartás rendellenesség (*hanyag tartás, gerincferdülés lúdtalp, obesitás*) jelentkezik.

Különösen fontos, hogy kellő időben felfigyeljünk ezekre a jelzésekre, és megfelelő intenzitású, speciális hatású mozgásingerekkel kompenzáljuk.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

Óvodai testnevelés prevenció és korrekció feladatai:

- a helyes testtartás szokásának kialakításában szerepet játszó törzsizomzat (has-hát) megerősítése,
- lábboltozat erősítő játékos gyakorlatok,
- helyes légzéstechnika elsajátítása,
- mozgáskoordináció fejlesztés,
- egyensúlyérzék fejlesztés
- gyermek teherbírását, edzettségét, állóképességét fejleszteni a mozgásmennyiség fokozatos növelésével.

A testtartási rendellenességek megelőzése mindennapos óvodapedagógusi feladat. Nem csak a mozgásos foglalkozásokon, hanem **a nap valamennyi időszakában** odafigyelést igényel. A helyes tartás mellett a helyes járás, ülés, futás, helyes légzés beidegződése is lényeges.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Mozgása harmonikus, összerendezett.
- Fizikai erőnléte, állóképessége életkorának megfelelő.
- Téri tájékozódás kialakult, irányokat meg tudnak különböztetni.
- Magabiztosan alkalmazza a jobb-bal kifejezéseket.
- Ismeri testét, testrészeit, képes megnevezni, beazonosítani.
- Kialakult szem-kéz, szem-láb koordinációja
- Egyensúlyérzéke fejlett.
- Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.
- A mozgásos játékok, gyakorlatok, téri helyzetek felidézésére képes, vizuális memóriája korának megfelelő mértékben fejlett.
- Ismer több labdajátékot, célba dob, képes a labdavezetésre.
- Kézi szerek használatában jártas (karika, ugrókötel, labdák...)
- Képes alkalmazkodni társaihoz, korához képest fejlett az önuralma, toleráns, együttműködő, segítőkész.
- Ismeri a csapatjáték szabályait.
- Egészséges versenyszellemmel képes küzdeni.

7.7. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A vizuális nevelés a gyermek és esztétikum kapcsolatának kialakításában jelentős terület. Szintén áthatja az óvodai nevelés egészét.

Magába foglalja a rajzolást, festést, mintázást, kézimunkázást, barkácsolást, konstruálást, a műalkotásokkal, népművészeti elemekkel való ismerkedést, környezetalakítást is. Ezek a tevékenységek segítik a gyermekek téri, formai és színeképzetének kialakítását. Az ábrázolás által fejlődik gondolkodásuk, esztétikai érzékük, szemük és kezük mozgása koordinálódik.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

Az ábrázolás a gyermek első alkotótevékenysége. A világról szerzett ismereteket érzékletes képi úton rögzíti

A gyermeki alkotások betekintést engednek a gyermekek személyiségének titkaiba. Információkat hordoznak a gyermek érzelmeiről, örömeiről, szorongásairól, vágyairól. Megfigyelhetjük, hogyan fejlődik élményviláguk, fantáziájuk, fogalmaik.

Céljaink:

- A gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi és szabad önkifejezése.
- A gyermekek tér- forma-szín képzetének gazdagítása, szép iránti nyitottságuk alakítása
- A helyes ceruzafogás elsajátíttatása.

A vizuális nevelésből adódó óvodapedagógusi feladatok:

- Megfelelő helyet, időt és eszközt biztosít a gyermekek számára.
- Az ábrázolás eszközeit a gyermekek által elérhető helyen tartja. Ügyel azoknak minőségére.
- Megtanítja az ábrázolótevékenységgel kapcsolatos higiéniai szokásokat.
- Megkedvelteti a rajzolás, festés alapjait, a mintázás alapechnikáját, nyomdázást, tépést, ragasztást.
- Formálja a képalkotást, megismerteti a vágás, hajtogatás, egyszerűbb fonás, varrás és gyöngyfűzés alapjait.
- Előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását.
- Új megoldásokat keres, kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra nevel.
- Megismerteti a szövés technikáját, valamint a többféle technikai megoldást igénylő barkácsolást.
- Az udvaron is megteremti a lehetőséget az alkotásra. *(asztalok és eszközök biztosítása, aszfalt rajzok, homokozó adta lehetőségek, vizező-homokozó asztal használata...)*
- Az ábrázolás során különösen figyel a diszgráfia tüneteire, észlelésekor jelzéssel él a szakember felé.
- Tehetségígéretek felismerése, tehetséggondozás.
- Nagy odafigyelést tanúsít a helyes ceruzafogás iránt, szükség esetén háromoldalú ceruzafogót biztosít a gyermekeknek.
- A gyermekek által létrehozott alkotást megbecsüli és a többi gyermekkel is elfogadtatja, támogatja a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatását.
- A csoportszoba, öltöző, mosdó, folyosó és aula esztétikumának alakítása során formálja a gyermekek ízlését, környezettudatos szemléletét.
- Megismerteti a gyermekekkel néhány népi kismesterséget. *(fazekasság, mézeskalácsütő...)* valamint népművészeti tárgyat.
- Elviszi csoportját valamelyik múzeumba és megismerteti őket az ott elvárható viselkedés alapszabályaival.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

- Látogatást szervez képzőművészeti alkotásokból nyílt kiállítások megtekintésére.
- Bemutatja a gyermekeknek, az életkoruknak és egyéni érdeklődésű körüknek megfelelő műalkotásokat. Hazánk néhány híres épületét vagy hídját, kulturális értékeit.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Szem-kéz mozgása összerendezett.
- Helyesen fogja és használja a ceruzát, ecsetet, ollót.
- Bátran szívesen használja az ábrázolás eszközeit.
- Vizuális észlelése, megfigyelése, emlékezete, térlátása korának megfelelő.
- Ismeri a hat alapszint, azt bátran használja. Színárnyalatokat is meg tud különböztetni.
- Emberábrázolásában megjelennek a részletek is, az arányok megfelelőek.
- Tud sordíszeket alkalmazni.
- Ismeri a különböző technikákat, azokat képes alkalmazni.
- Megfelelő a finommotorikus képessége, nem görcsös, biztos a vonalvezetése.
- Élményeit képes megjeleníteni.
- Ábrázoló tevékenységében kitartó.
- Önállóan és csoportosan is készít ajándékokat, kellékeket.
- Alkotás közben ügyel önmaga, környezete és munkája tisztaságára.
- Ismer legalább 2-3 műalkotást, jellegzetes épületet.
- Vonalvezetése balról jobbra halad.

7.8. A külső világ tevékeny megismerése

A kisgyermek környezetéről szerzett tapasztalatait óvodába lépéskor **otthoni környezetéből** hozza. A családi nevelésnek alapozó, döntő és a fejlődés folyamán a személyiség jellemzőinek kialakulásában, meghatározásában elsődleges szerepe marad.

Az óvodai nevelés feladata gazdag tevékenységrendszerbe ágyazott tapasztalatszerzés, természetes élethelyzetben, tudatosan, tervszerűen megszervezve.

Az óvoda új környezet a gyermek számára. Alapvetően fontos, hogy az óvoda megismerése érzelmileg pozitívan hasson a gyermekre és a családra is. Az érzelmi kötődés lényeges alapja a környezetismeret. Azzal, hogy a gyermek befogadóvá, kíváncsi, érdeklődővé válik, biztonságérzete hamar kialakul.

A környezet megismerésére nevelés elősegíti azt, hogy a gyerekek a közvetlen és tágabb természeti, társadalmi környezetéről olyan tapasztalatokat szerezzenek, amelyek életkoruknak megfelelő, biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz, a környezettel való aktív kapcsolat tevékeny kialakításához nélkülözhetetlenek.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

A gyermek a környezetéből szerzett ismereteit játékában felhasználja, átéli, folyamatosan gyakorolja, egyéb tevékenységeiben alkalmazza.

A nevelési terület tartalma minden, a gyermek környezetétől származó élményre, tapasztalatra, ismeretre kiterjed.

Életformára, környezettudatos, természetbarát magatartásra magával a mindennapi élettel tudunk nevelni. A közvetlen élményeken, megtapasztalásokon alapuló tevékenység hatására fejlődik majd a gyerekek érzékenysége és alapozódik meg a **természettel együtt élni tudó és a környezetet védő ember** szokása.

A környezetünk megismertetése lehetőséget ad a **nemzeti kultúra értékeinek, közvetítésére is, hazaszeretetre nevelésre, magyarságtudat alakítására.**

A környezet megismerésének négy területét különböztetjük meg.

- társadalmi és természeti környezet megismerése,
- környezetalakítás,
- környezetvédelem,
- környezetünk formai és mennyiségi viszonyai.

E területek a gyermekek tapasztalatszerzésének irányításától elválaszthatatlanok, komplexen kezelendők.

Célunk:

- A természeti és épített környezet megismertetésével, sokszínű tapasztalathoz juttatás, készségek, képességek alakítása.
- Természetet szerető, védő emberi értékek alakítása, környezettudatos magatartás alakítása.

A jövő környezetét a jelen óvodásai fogják alapvetően meghatározni, átrendezni – ehhez megfelelő indíttatást kell, hogy kapjanak.

A külső világ tevékeny megismeréséből adódó óvodapedagógusi feladatok:

- Az új ismereteket a gyermekek spontán érdeklődésére, érzelmeire építi, illetve tapasztalataira támaszkodik.
- A meglevő ismereteket elmélyíti, rendszerezi.
- Változatos tevékenységeket biztosít felfedezésre, megismerésre.
- Témaválasztásnál figyelembe veszi a lakóhelyünk sajátosságait.
- Ünnepek és hagyományörzés formájában közvetíti az egyetemes nemzeti kultúra értékeit.
- Megtanítja felfedezni környezetünk szépségét, harmóniáját. Megismerteti lakóhelyünket, értékeinket.
- Környezetük alakításába, ápolásába a gyermekeket is tevékenyen bevonja.
- Látogatásokat szervez különböző munkahelyekre (*tűzoltóság, rendőrség, kereskedelem, egészségügy, parkgondozás vagy egyéb szülői munkahely*)
- Megláttatja az összefüggéseket, ok-okozati viszonyokat.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

- Megismerteti a környezetvédelem alapjait: a föld, a levegő, a víz, a növény- és állatvilág, valamint tájvédelem meghatározó szerepét.
- Környezetbarát szokásokat alapoz: takarékoskodás a vízzel, árammal, papírral, illetve hulladékkezelés, szelektálás.
- Növények, állatok fejlődéséről, gondozásáról, védelméről, hasznáról ismereteket nyújt.
- Sétákat, kisebb túrákat, kirándulásokat szervez, ahol az élővilág, életközösségek megismertetésére motivál, észreveteti a legapróbb növényt, rovar, meghallatja a madarak hangját, más állatok neszeit.
- Gyűjti a természet kincseit (*kavicsok, magok, levelek, fakérgesek, csigaházak, tollak, kőzetdarabok...*).
- A helyes közlekedés szabályait megismerteti és gyakoroltatja.
- Szem előtt tartja a közlekedésre nevelés fontos szempontjait, a helyes viselkedést – közlekedési morál megalapozását (*udvariasság, idős emberek megsegítése stb.*).
- Változatos tevékenységeken keresztül megtapasztaltatja a napszakok, évszakok változását. A természet szépségét és állandó körforgását.
- Tapasztalatot gyűjtet az orvos, a védőnő, a betegellátás feladatairól, gyógyszerek használatáról, balesetvédelemről.
- Megtanítja a gyermekekkel testrészeiket megnevezni, ismerni és gyakorolni a tisztálkodást, valamint érzékszerveik nevét, funkcióit, védelmét.
- Megismerteti a hazai táj szépségét, a természetvédelem fontosságát ezzel is alapozza szülőföldünk szeretetét.
- Elősegíti a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését.
- Mindennapjait, cselekedeteit áthatja a környezettudatos magatartás, amit az óvodában dolgozó és a gyermekeket körülvevő többi felnőttől is megkövetel.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Tudja, hol lakik, mi a pontos címe.
- Tudja saját és szülei nevét.
- Ismeri szülei foglalkozását.
- Tudja óvodánk nevét.
- Ismeri a bemutatkozás szabályait.
- Különbséget tud tenni évszakok között.
- Tisztában van az évszakoknak megfelelő időjárási jelenségekkel.
- Ismeri a napszakokat.
- Rendelkezik elemi közlekedési ismeretekkel.
- Ismeri, szereti és óvja településünk természeti értékeit.
- Csoportosítani tudja a járműveket, aszerint, hogy hol közlekednek.
- Közvetlen környezetét ismeri, eligazodik benne, tisztában van a saját maga körüli teendőkkal.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

- Ismer a növény- és állatvilág gyűjtőfogalmához tartozó pár növényt és állatot.
- Ismeri a növényápolás és állatgondozás egyszerűbb feladatait.
- Ismeri az őt körülvevő és a tágabb környezetében levők munkáját. Ismer néhány foglalkozási ágat.
- Kialakulóban vannak azok a magatartásformák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.

Környezetünk mennyiségi és formai viszonyai:

A matematikai ismereteket nyújtó lehetőségek átszövik a gyermekek mindennapi életét. Legfőbb színtere a játék, hiszen a matematikai nevelés olyan játékok sorozata, melyek gondolkodásra, cselekvésre készítetik a gyermeket, felismerések, tapasztalások által.

A matematikai nevelés hozzájárul a külvilágról szerzett tapasztalatok feldolgozásához. Anyagát elsősorban nem elvont „ismeretek” alkotják. A környezet megismerése során szerzett élmények, tapasztalatok, matematikai tevékenységek, lehetőségek tárházát kínálja a nevelés számára

Fő feladatunk, hogy csiszoljuk elméjüket, gondolkodásukat és képessé tegyük őket problémahelyzetek megoldására.

Feldolgozásra kerülő fejlesztési területek:

- Tő- és sorszámnevek, számképek.
- Több, kevesebb, ugyanannyi, semmi (0=nulla) fogalma, halmazok.
- Testek tulajdonságai.
- Szimmetria
- Mérések
- Tér- és síkbeli formák, arányok, tájékozódás.

Célunk:

- A bennünket körülvevő világ mennyiségi, formai és kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése, megtapasztaltatása.
- Logikus gondolkodás megalapozása.

A külső világ mennyiségi és formai összefüggésének tevékeny megismertetéséből adódó óvodapedagógusi feladatok:

- A játék során adódó spontán matematikai helyzetek kihasználása.
- Logikai és matematikai szabályjátékok megismertetése és alkalmazása.
- Matematikai fogalmak, kifejezések, összefüggések megismertetése, megtapasztaltatása.
- Térbeli viszonyok, irányok és helyzetek pontos megnevezése.
- A gyermekek kíváncsiságára építő problémahelyzetek megteremtése.
- A gondolatok, a probléma megfogalmazása, a pontos egyértelmű, gyermekek számára érthető közvetítés.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

- Matematikai tartalmú játék kezdeményezése során a gyermekek egyéni fejlettségének, képességének figyelembevétele.

Matematikai képességek kialakítását segítő tevékenységek

1.A számfogalom előkészítése, megalapozása

- Mennyiségek összemérése hosszúság, magasság, szélesség, vastagság, bőség, tömeg, űrtartalom szerint.
- Halmazok összemérése, elemek párosítása, számlálása. Több, kevesebb, ugyanannyi gyakorlása.
- Rész-egész viszonyának felfedezése válogatások, bontások során.
- Játékos szituációban számláljanak, bontsanak, mennyiségfogalmuk 6-10 számkörben mozogjon.
- Sorba rendezett elemek helye a sorban, sorszámok megértése.
- Mérések különböző egységekkel, hosszúság, terület, tömeg, űrtartalom.

2.Tapasztalatszerzés a geometria körében

- Szerezzenek tapasztalatot a gömbölyű és szögletes formákról, érzékeljék ezt testükön, tárgyakon.
- Építsenek saját fantáziájuk és másolás alapján is különböző elemekből.
- Alkossanak síkban, szerezzenek tapasztalatokat a síkmértani formákról, fedezzék fel a rész-egész viszonyát.
- Használják a logikai játékot, építsenek vele, fedjenek le felületeket.

3.Tájékozódás a térben és a síkban.

- Irányok azonosítása, megkülönböztetése.
- Játék során fedezzék fel a tükrökép és szimmetria érdekességeit.
- Próbáljanak tájékozódni a labirintusokban is.
- Hozzanak létre változatos sorozatokat. (színek, hangok, mozgás, forma...)

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére.

- Számfogalma 10-es számkörben mozog.
- Problémamegoldó készsége jó.
- Ismeri az irányokat és helyesen értelmezi feladatvégzése során: jobbra-balra, előre-hátra, fent-lent...
- Helyesen értelmezi és használja az összehasonlítás megítéléseinek fogalmát: hosszabb-rövidebb, kisebb-nagyobb, több-kevesebb...
- Képes halmazokat összehasonlítani, tulajdonság szerint szétválogatni.
- Képes részekből egészet kirakni.
- Felismeri a sorba rendezés logikáját, azt képes jól folytatni legalább három elemszámmal.
- Helyesen használja a névutókat.
- Az alapvető formákat felismeri, azonosítja: kör, négyzet, téglalap, háromszög.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

- Ismeri az alapvető mértani testeket, azokat képes felismerni és megnevezni: kocka, gömb, téglatest.
- Van tapasztalata a tükrképről, szimmetriáról.
- Azonosságokat, különbségeket képes felismerni és megfogalmazni.

8. Az óvodai nevelés sajátos feladatai, a gyermekek esélyegyenlősége

*„Isten minden kis tücskének akad hely a kórusban,
Némelyik hangja mély, a másik magas,
Megint másik hangosan ciripel a telefondróton,
és aki csak tapsolni tud, olyan is akad.”*
/Margaret Martle/

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek:

- **különleges bánásmódot igénylő gyermekek**
 - sajátos nevelési igényű gyermek
 - beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermek
 - kiemelten tehetséges gyermek (az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség)
- **a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek**

8.1. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség előmozdítása nevelési alapelveinkben és értékeinkben rejlik, miszerint minden gyermeknek vele született joga van az emberi méltósághoz. Intézményünk óvodapedagógusainak alapvető feladata, hogy az ellátott gyermekek hozzájussanak mindahhoz, amely a gyermeki személyiség szabadon történő kibontakoztatásához szükséges.

- Az átlagtól pozitív irányba eltérő gyermekek képességeinek kibontakoztatása, fejlesztése, a tehetséggondozás.
- A községben élő valamennyi hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermek felvétele az óvodáztatás biztosítása érdekében, majd a rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése
- A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára valamennyi őket megillető kedvezmény biztosítása.
- A Gyermejkölési Szolgálat napi kapcsolat kialakítása, közösen keressük a megoldásokat az esetleges problémák kiküszöbölésére.
- Az óvodai szociális segítővel való rendszeres kapcsolat kialakítása.
- Korszerű óvodapedagógiai módszerek a gyermekek kezdeményezéseire támaszkodó módszerek, differenciálás, kooperatív technikák, mozgás, zene felhasználása

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyéni fejlettségének, szükségleteinek megfelelő pedagógiai eszközökkel, módszerekkel a hátrányokból eredő lemaradások ellensúlyozása, egyéni képességfejlesztés.
- Valamennyi óvodai „szereplővel” a különbözőség elfogadtatása.
- Az otthon és az óvoda világának találkozásával, az egymás kölcsönös elfogadásán és tiszteletén alapuló nevelőpartneri viszony kialakítása, család-orientált szemlélet kialakítása.
- A főigazgató felelős azért, hogy az óvodapedagógusok tisztában legyenek az egyenlő bánásmóddal és az esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokkal, biztosítsák a diszkriminációmentes nevelést, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programokon részt vegyenek.

Intézményi esélyegyenlőségi feladatok:

- szegregáció-mentes csoportszervezési gyakorlat további fenntartása,
- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek csoportbeli összetételére, arányának kiegyenlítetttségére való odafigyelés,
- az intézményben folyó pedagógiai munka során a hátrányos helyzetű gyermekek szociális hátrányainak kompenzálása, egyéni differenciált fejlesztéssel az eredményes felzárkóztatás elősegítése, esélyegyenlőségük előmozdítása,
- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai programokba történő bevonása, aktív részvételük biztosítása,
- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek hozzásegítése a számukra kínált támogatások eléréséhez, a kedvezmények igénybevételéhez
- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek eredményes neveléséhez az alapvető feltételek megteremtése,
- korszerű, differenciáló módszertant és a kulcskompetenciák fejlesztését célzó programok alkalmazása,
- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek támogatása érdekében nyitott és együttműködő partneri viszony kialakítása a gyermekek szüleivel.

Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell:

- a teljesítmények értékelése során,
- az óvodai ellátáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele során,
- gyermeki jogok gyakorlása során,
- az óvodai ellátással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés során (a jogszabály alapján járó juttatások, illetőleg a nevelési-oktatási intézmény mérlegelése alapján adható juttatások),
- a gyermek csoportban való elhelyezése során,
- szülői igény esetén vallási vagy más világnézeti meggyőződésen alapuló nevelésben.

8.2. Az óvoda gyermekvédelemmel kapcsolatos pedagógiai tevékenysége

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget, különleges védelem illet meg.

Az óvodában a tolerancia, nyitottság, az elfogadó, segítő, támogató attitűd, a szeretetpótlás mindenkor jelenléte kiemelten fontos. Az óvodapedagógus nevelő-fejlesztő munkája során mindig figyelembe veszi a gyermekek egyéni képességét, tehetségét, fejlődési ütemét, szociokulturális háttérét, ennek alapján segíti tehetsége kibontakoztatásában, valamint az esetleges hátrányok csökkentését.

Az óvodai gyermekvédelem feladata a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetésében segítségnyújtás, együttműködés a különböző szakemberekkel. A jelzőrendszer működtetése során, az egyeztetések, megbeszélések alapján korán lehetőség nyílik a szociális válsághelyzetben lévő családok megsegítésére, támogatására.

Elveink a család tiszteletben tartása, a családi nevelés erősítése, segítése.

Célunk:

- Mindazon körülmények feltárása, amely a gyermek fejlődését hátrányosan befolyásolja.
- Harmonikus, nyugodt, biztonságot adó óvodai környezetben természetessé váljon a gyermekek között személyiségük különbözősége.
- Hátránykompenzációval az esélyegyenlőség biztosítása az eltérő szociális és kulturális környezetből érkező gyermekek számára.
- Nehéz helyzetű családok segítése.

Hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket együtt nevelő mindkét szülő, a gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve a gyám legmagasabb iskolai végzettsége alapfokú- (az alacsony iskolai végzettség igazolása a kérelemmel megtett önkéntes nyilatkozattal történik)
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket nevelő szülők bármelyike vagy a gyám a szociális törvény szerinti aktív korúak ellátására (foglalkoztatást helyettesítő támogatás vagy rendszeres szociális segély) jogosult vagy a kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként tartotta nyilván a munkaügyi központ- (az alacsony foglalkoztatottság fennállását az eljáró hatóság ellenőrzi)
- a gyermek szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben, vagy az eljárás során felvett környezettanulmány szerint félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek-

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

(elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmény az integrált településfejlesztési stratégia, illetve ennek hiányában környezettanulmány által megállapítható.)

Halmazottan hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében fenti három körülmény közül (alacsony iskolai végzettség; alacsony foglalkoztatottság; elégtelen lakókörnyezet, lakókörülmény) legalább kettő fennáll.

A **jegyzői gyámhatóság** a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítására irányuló eljárás során- az ügyfél erre irányuló kérelme esetén - megvizsgálja a hátrányos, halmazottan hátrányos helyzet fennállását is. Amennyiben a feltételek fennállnak, a **jegyző** a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosító határozat meghozatalával egyidejűleg, azzal azonos időtartamra, de külön döntéssel **megállapítja, hogy a gyermek hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzetű.**

A hátrányos, halmazottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása iránti kérelmet a 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 3. számú melléklete tartalmazza.

Az óvoda köteles:

- együttműködni az óvoda orvosával, védőnővel, Gyermekjóléti Szolgálat, Gyámügyi Hivatallal, civil szervezetekkel, egyéb hatóságokkal
- jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál,
- hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása vagy egyéb más veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Veszélyeztetettség: olyan a gyermek vagy más személy által tanúsított magatartás, mulasztás, vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését akadályozza vagy gátolja.

Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények, amely veszélyt jelent, vagy nagy valószínűséggel jelenthet a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki, erkölcsi és szociális fejlődésére.

- **Érzelmi elhanyagolást** jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben.
- **Fizikai elhanyagolást** jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása, a védőoltások beadásának elmulasztása.

A **gyermekbántalmazás** azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt bár tud róla, vagy szemtanúja nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.

- *Fizikai bántalmazás* az a szándékos cselekedet, vagy gondatlanság (így különösen ütés, rázás, mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset stb.), amely a gyerek fizikai sérüléséhez, halálához vezet vagy vezethet. Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpár stb.).
- *Az érzelmi bántalmazás* azt a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ez magában foglalhatja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem szeretett

Jelentheti az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben (pl. a szobatisztaság idő előtti erőltetése, a képességekhez nem igazodó követelmények). Ide tartozik a gyermekekben állandó félelemérzet, vagy szorongás keltése, megszegyenítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása.

Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzet, amelyben a gyermek szem- és fültanúja más bántalmazásának.

Gyermekevédelemmel kapcsolatos feladataink:

Óvodapedagógus:

- Óvodánkba járó gyerekek szociális, szociokulturális családi hátterét megismeri, feltérképezi.
- Szükség esetén a hátrányok csökkentése érdekében családlátogatást végez.
- Biztosítja a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, javaslatot tesz védő-óvó intézkedésekre.
- A feltáró munka után a felzárkóztatást, tehetséggondozást megtervezi /a gyermek fejlődési naplójában feljegyzést készít, melyet a Csutkababa munkaközösség vezetőjével egyeztet/.
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetben levő gyermekeket egyéni szükségleteikhez igazodóan fejleszti.
- Figyelemmel kíséri a rendszeres óvodába járást, megteszi a szükséges intézkedéseket a hiányzásokkal kapcsolatban.
- A szülőkkel együttműködő, bizalomelvű kapcsolatot alakít ki.
- Az óvoda gyermekvédelmi felelősével a gyermekvédelmi munka minden területen szorosan együttműködik

Gyermekevédelmi felelős:

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

- Az óvodapedagógusoktól munkájához információkat gyűjt.
- Nevelési év elején megtervezi a gyermekvédelmi munkát az adott évre.
- Gyermekvédelmi esetek feltérképezése után a feladatokat koordinálja.
- Nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket.
- Az étkezési kedvezmények dokumentációját folyamatosan figyelemmel kíséri.
- Szükség szerint családlátogatásokat végez az óvodapedagógusokkal.
- Tájékoztatást ad az igénybe vehető segélyekről, támogatási lehetőségekről.
- Szociális támogatás, étkezési támogatás, különböző segélyekkel kapcsolatban tanácsot ad, illetve kérelmek kitöltésénél igény esetén segítséget nyújt.
- Az óvoda faliújságán a szülőket folyamatosan tájékoztatja az őket érintő témában.
- Hospitálások, tapasztalatcserék végzése a csoportokban szükség szerint.
- Beszámolót készít félévenként az óvodapedagógusok és a főigazgató felé.
- Tapintatos, segítő magatartást tanúsít a hozzá forduló szülőkkel, családtagokkal kapcsolatban.
- Gyermekvédelemmel kapcsolatos továbbképzéseken részt vesz, rendeletek nyomon követi.
- Folyamatos kapcsolatot tart a Gyermekjóléti Szolgálat családsegítőjével, a fenntartó szociális ügyekkel foglalkozó kolléganőivel, védőnővel, gyermekorvossal, óvodai szociális segítővel.
- Gyermekvédelemmel kapcsolatos nyilvántartásokat vezet.

Főigazgató:

- Megbízza az intézmény gyermekvédelmi felelősét feladatainak ellátására, biztosítja a továbbképzéshez való lehetőséget, illetve gyermekvédelmi tevékenységéhez a feltételeket.
- Kompetenciákat, feladatokat kijelöli nevelőtestületi szinten.
- Bizalom elvű kapcsolatot alakít ki a rászoruló családokkal, segítséget nyújt.
- A különböző támogatásokkal kapcsolatos kérelmekről a gyermekvédelmi felelőssel, családsegítővel és az érintett óvodapedagógusokkal folyamatosan egyeztet.
- A gyermek sérelmére elkövetett bűncselekmény gyanúja esetén szükség szerint segítséget nyújt, megteszi a szükséges intézkedéseket.
- Tájékoztatja a szülőket a gyermekvédelmi feladatokkal foglalkozó személyekről, illetve elérhetőségükről.
- Gyermekvédelmi munka eredményességét nevelési év végén értékeli.
- Kapcsolatot tart a gyermekvédelmi szervekkel, szakemberekkel.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

- Az idevonatkozó törvényeket, törvénymódosításokat, rendeleteket folyamatosan nyomon követi és alkalmazza.

8.3. Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése

Óvodánk részt vesz a Pedagógiai Szakszolgálat szakvéleménye alapján, integrált nevelésre javasolt, sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésében, **amennyiben óvodánk a kijelölt intézmény.**

Sajátos nevelési igényű gyermek az, aki a Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottságának szakvéleménye alapján:

- testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,
- pszichés fejlődés zavarai miatt nevelési, tanulási feladatban tartósan és súlyosan akadályozott

A **sajátos nevelési igényű gyermekek (SNI)** integrált neveléséhez, fejlesztéséhez szükséges feltételek közé tartozik a szakértői bizottság által meghatározottak szerinti foglalkozáshoz szükséges, szakirányú végzettségű gyógypedagógus.

Ezen gyermekek csoportba való beosztásánál az irányszám 1-3 fő csoportonként, tartózkodunk mindenféle szegregációtól.

Évnyitó szülőértekezleteinken rendszeresen tájékoztatást adunk a szülőknek az integrált nevelésre vonatkozó tudnivalókról, valamint az erre vonatkozó eljárás törvényi szabályairól.

Amennyiben az integrált nevelésre javasolt gyermek a feltételek biztosítása mellett sem fejlődik megfelelően, illetve adaptációs készségei nem teszik lehetővé a többi gyermekkel való együttnevelést, 1-3 hónap után ismételt szakértői vizsgálatát kérjük.

A felülvizsgálati kérelmeket a bizottság által kért időpontokban részletes óvodapedagógusi vélemény mellékelésével küldjük.

Az integrált nevelésre vonatkozó általános alapelveink:

- **A sajátos nevelési igényű gyermeknek joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő gyógypedagógiai ellátásban részesüljön**
- Sajátos nevelési igényű gyermekek esetében is törekszünk általános nevelési céljaink megvalósítására.
- A gyermekek mindenek felett álló érdekében a mi felelősségünk, hogy minden rendelkezésünkre álló segítséget megadjunk a gyermekeknek képességeik fejlődéséhez, személyiségük kibontakozásához, ismereteik bővítéséhez.
- Az elfogadás szemléletét úgy is alakítjuk, hogy tartózkodunk mindazon viselkedésminta adásától, amely a sérült gyermekek különbözőségét hangsúlyozza.
- Óvodás gyermekeinkben sérült társaikkal való együttélés során fejlődik empátiájuk, segítő magatartásuk
- Gyermekközösségbe csakis olyan sajátos nevelési igényű gyermekek integrálhatók be, akik a többiekkel együtt nevelhetők.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

- Munkánkkal közvetve segítjük a társadalom befogadó szemléletének kialakítását.
- Fokozott figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű gyermekek és családjaik esetében az adatvédelemmel és a személyiségi jogokkal kapcsolatos szabályok betartására.

Az óvodai nevelés teljes időtartama alatt törekszünk arra, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek személyisége minél harmonikusabban és teljesebben kibontakozhasson, s olyan képességek és kompetenciák birtokába juthassanak, melyek alkalmassá teszi őket arra, hogy saját törekvéseik szerint a társadalmi normákkal összhangban kiegyensúlyozott, boldog életet élhessenek.

Feladatunk a **beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő gyermekek** korai felismerése és kiszűrése is. Ennek gyanúja, illetve egyéb problémák észlelésekor a szülőkkel egyeztetve kérjük a Szakértői Bizottság szakemberének vizsgálatát. Szakvélemény alapján „Egyéni fejlesztési tervet” készítünk. Ennek alapján az óvodapedagógus végzi a gyermek egyéni fejlesztését a Csutkababa Munkaközösség vezetőjével egyeztetve.

Továbbá a rendellenesség mértékének függvényében a fejlesztésébe, felzárkóztatásába a megfelelő szakember is bekapcsolódik (logopédus, fejlesztőpedagógus stb.).

A habilitáció részben a többi gyermekkel végzett munka során, differenciált bánásmóddal és eszközökkel, részben egyéni vagy kiscsoportos formában valósul meg.

Az integrált nevelésből adódó óvodapedagógusi feladatok:

- Inkluzív szemlélettel a különbözőséget elfogadó környezet megteremtése a gyermekközösségben. */tolerancia, türelem, megértés, segítőkészség, empátia készségek fejlesztése/.*
- A sajátos nevelési igényű gyermek optimális nevelésének érdekében ismereteik bővítése, önképzés, továbbképzés, szemléletváltás, a sajátos nevelési igény tolerálása.
- A hatékonyság érdekében együttműködés az utazó gyógypedagógussal, pszichológussal, logopédussal.
- Törekednie kell arra, hogy a nem, vagy kevésbé sérült funkciók tudatos fejlesztésével bővüljenek a kompenzációs lehetőségek.
- A napirend során mindig csak annyi segítséget kapjon a kisgyermek, hogy önállóan tudjon cselekedni.
- Biztosítjuk a sajátos nevelési igény szerinti környezetet, tárgyi és személyi feltételeket, utazó gyógypedagógiai szolgáltatást igénylünk az arra kijelölt intézménytől.
- A megismert sérülés, lemaradás, fogyatékoság függvényében szakmai kompetenciáinak határain belül, speciális fejlesztési terv kidolgozása.
- Az óvodapedagógus tudatosítsa a gyermekcsoportban dolgozó dajkával, hogy kommunikációja, bánásmódja, viselkedése modell értékű.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

- Az óvodáskor végére, a sérülés arányában, a sajátos nevelési igényű gyermeket is juttassa el az óvodai nevelés általános célkitűzéseiben megfogalmazott minimális szintre.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A közösségben megtalálják helyüket, szívesen járnak óvodába.
- Örömmel vesznek részt a speciális foglalkozásokon.
- A bemeneti fejlettséghez és önmagához képest kimutatható a fejlődés.

8.4. Migráns gyermekek interkulturális nevelése

Hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekei számára lehetőséget teremtünk ahhoz, hogy az óvoda gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Migráns gyermekek nevelése során biztosítjuk az **önazonosság megőrzését**, ápolását, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

Az interkulturális nevelésből adódó óvodapedagógusi feladatok:

- Felkészülés a gyermek fogadására
 - szülőkkel és gyermekekkel való kapcsolatfelvétel,
 - a gyermek kultúrájával, vallásával, nemzetiségével kapcsolatos információk gyűjtése.
- Érkező gyermek empátiás fogadása.
- A gyermek érzelmi biztonságának megteremtése.
- Eltérő nyelv, szokások, étrend, viselkedési módok elfogadtatása, értéként való kezelése a többségi gyermekek számára.
- Migráns gyermekek segítése a magyar nyelv elsajátításában, a kölcsönös kommunikáció segítségével.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyermek csoport egyenrangú tagjának érzi magát.
- Szívesen jár óvodába.
- Megérti a magyar szavak jelentését, biztonsággal kifejezi és megérteti magát.

8.5. Speciális szolgáltatások

A szolgáltatások jelentős részét a szülői igényekre szervezzük meg.

A különféle foglalkozások úgy kaphatnak helyet, hogy ezek ne zavarják az óvodai nevelő munka menetét. A nevelési év első szülői értekezletén megbeszéljük a szülőkkel, hogy melyek azoknak a választható tevékenységek, amelyek gyermekeik érdeklődésének, fejlettségének a leginkább megfelelnek.

A nevelési időben szervezett szolgáltatások ingyenesek (logopédia, hittan, kézműves foglalkozás, egyéni fejlesztés gyógypedagógussal).

9. Fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként, 6-7 éves korára eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet, belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, óvodásból iskolássá szocializálódik.

A tankötelezettség feltétele:

- adott év augusztus 31-ig betöltött 6. életév,
- megfelelő fejlettségi szint, iskolai életre való alkalmasság elérése.

Testi feltételek:

- Teste arányosan fejlett, a betegségekkel szemben ellenálló, teherbíró.
- Mozgása összerendezett, harmonikus.
- Erőteljesen fejlődik mozgáskoordinációja, finommotorikája, képessé válik az írás elsajátítására.
- Kialakul oldalisága.
- Testi szükségletei kielégítését, viselkedését szándékosan tudja irányítani.
- A gyermek testének arányai megváltoznak, s ennek következtében változnak fizikai képességei is.
- Megindul a fogváltás.

Lelki feltételek:

- Lelkileg egészségesen fejlett, nyitott, érdeklődő, kreatív.
- Alkotó módon vesz részt a különböző tevékenységekben egyedül és társaival is.
- A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek: érzékelése, észlelése differenciálódik.
- Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés.
- Alakulni kezd elemi, fogalmi gondolkodása.
- A hangokat tisztán ejtve, folyamatosan, választékosan fejezi ki magát, beszéde grammatikus.
- Képes végighallgatni mások beszédét, és megértik azt.
- A gyermek képessé válik az ok-okozati összefüggések felismerésére, megállapítására.
- Az iskolaérett gyermek, kérdéseket tesz fel és képes 10-15 percig koncentrálni.
- Helyesen használja a múlt időt, emlékezete tudatossá válik.
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről, annak védelméről és megóvásáról.
- Ügyel saját személyének és környezetének rendjére, épségére, tisztaságára.
- Már várja az iskoláskor tanulási formáit.
- Érzelmi élete is összetettebbé, nyugodtabbá, kiegyensúlyozottabbá válik.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

-
- Kezd különbséget tenni a külső és belső világ között, a kívánság és a valóság között.
 - Vágyik arra, hogy a felnőttben követendő és követhető tekintélyt lásson.
 - Rendelkezzen elemi szinten az önelfogadás, önértékelés képességével.

Szociális feltételek

- Képes az együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel, gyermekkel egyaránt.
- Képes a szabályokhoz alkalmazkodni, a szükségleteit késleltetni.
- Önállóbbá, kitartóbbá válik a munkavégzés során.
- Megalapozott feladattudattal, feladattartással rendelkezik.
- Tudja, hova tartozik, tisztában van nemzetiségével.
- Toleráns társaival, elfogadja a különbözőségeket.
- Empátiája alakulóban van.
- Ismeri az alapvető viselkedési formákat, erkölcsi normákat, tiszteletudó.
- Ismeri a konfliktusok megoldásának szociálisan elfogadott formáit.

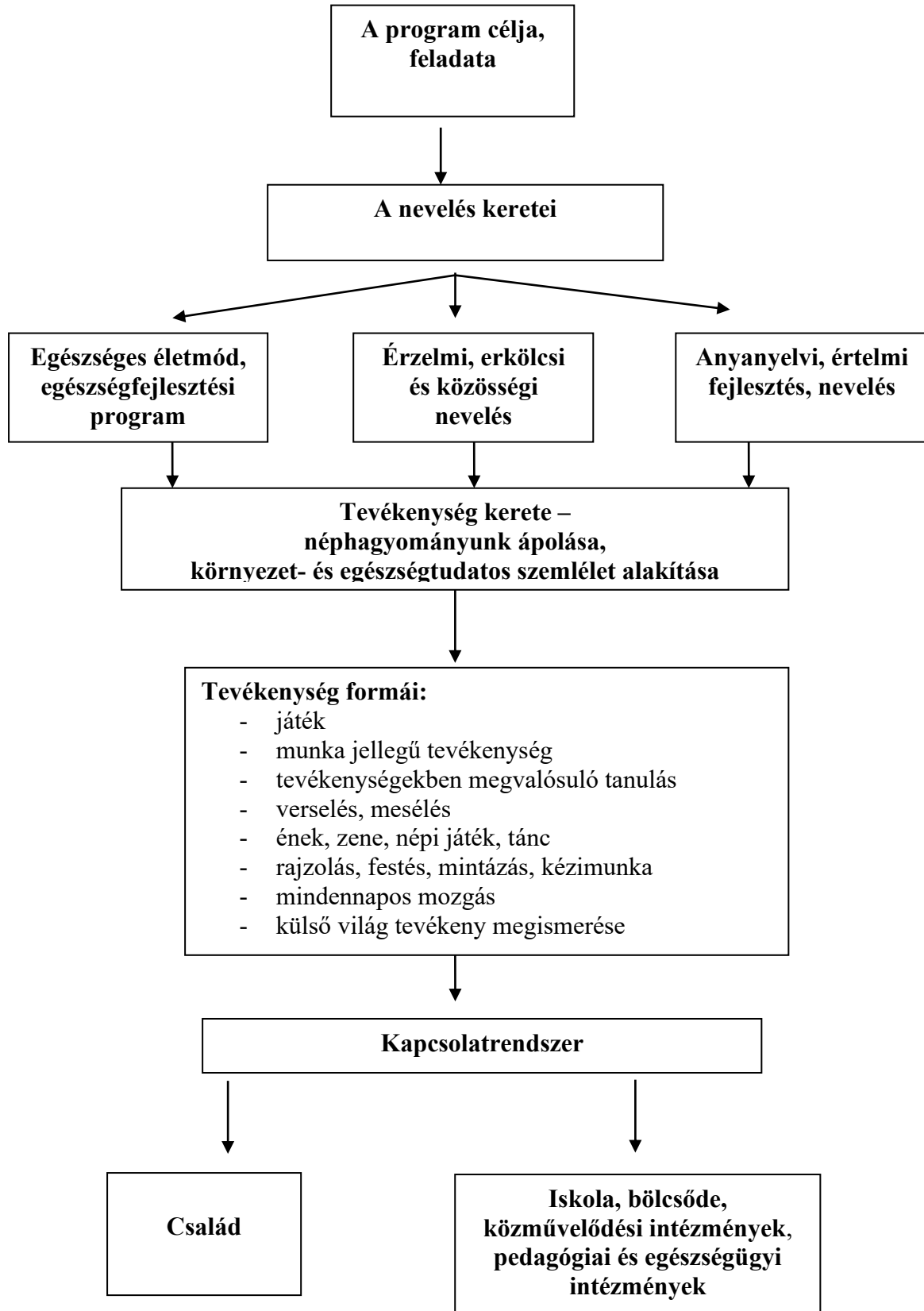
A **sajátos nevelési igényű gyermek** folyamatos, speciális, szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett éri el az iskolai alkalmasság szintjét.

A **kiemelt figyelmet igénylő gyermekek** iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

Pedagógiai programunk rendszerábrája

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

10. Az óvodai élet megszervezésének elvei

10.1. Személyi feltételek:

Az óvodai nevelés kulcsszereplője az óvodapedagógus, jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek, ezért óvodánkban – hétfőtől péntekig - a teljes nyitva tartási idő alatt (6.30-17.00 óráig) biztosítjuk az óvodapedagógusi jelenlétet.

Nevelőmunkákat pedagógiai, gyógypedagógiai asszisztensek, szakképesített dajkák, műszaki és adminisztratív dolgozók, valamint logopédus, utazó gyógypedagógusok és az intézményben működő három szakmai munkaközösség is segíti.

Főigazgató	1 fő
Óvodapedagógus	14 fő
Dajka	7 fő
Óvodatitkár	1 fő
Pedagógiai/gyógypedagógiai asszisztens	3 fő
Élelmezésvezető	1 fő
Szakácsnő	3 fő
Karbantartó, udvaros	2 fő
Gazdasági ügyintéző	1 fő
Összesen:	33 fő

Elvárások az óvodapedagógusok felé:

- segítő, támogató, elfogadó nevelői attitűd
- érzelmi biztonságot megteremtő légkör létrehozásának képessége
- jó empátiás készség
- gyermek- és családcentrikusság
- környezet és egészségtudatos szemlélet
- jó szakmai felkészültség
- példaadó magatartás, viselkedés kultúra

Elvárások a nevelés-oktatást közvetlenül segítő alkalmazottak felé:

- példamutató, gyermekszerető, környezet- és egészségtudatos magatartás
- kulturált beszéd és viselkedés minta

Óvodánkban három munkaközösség működik:

- **Varázsol(l)ó vizuális szakmai munkaközösség**, ahol az erre szakosodott óvodapedagógusok az évszakok és jeles napok köré csoportosítva készítik el éves munkatervüket, s tevékenységüket havi rendszerességgel szervezik.
- **Csutkababa képesség, rész-képesség fejlesztő munkaközösség**, ahol az óvodapedagógusok a kiemelt figyelmet igénylő, illetve

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

valamely területen elmaradást mutató gyermekek kiscsoportos fejlesztését végzik éves munkatervüknek megfelelően.

- **Népi játszó munkaközösség**, ahol a cél a néphagyományokban, mint komplex tevékenységekben rejlő személyiségfejlesztő hatás felhasználása a nevelő munka során a gyermekek fejlesztése érdekében, valamint a néphagyományok, népszokások, dalos játékok folyamatos gyűjtése, az óvodai alkalmazás lehetőségének közös értelmezése.

Szülői igények felmérése után lehetőséget biztosítunk az arra igényt tartó családok nagycsoportos gyermekeinek játékos **hittan** foglalkozásokon való részvételre.

A Pedagógiai Szakszolgálat alkalmazásában álló **logopédus** óraadónként heti öt napon foglalkozik az arra rászoruló gyerekekkel. Feladata a gyermekek beszédének szűrése, kezelése, nagycsoport elején dyslexia-prevenációs vizsgálat végzése, terápia alkalmazása.

A sajátos nevelési igényű gyermekek speciális nevelését, fejlesztését az adott sérülés specifikumának megfelelő, speciálisan képzett szakember, utazó **gyógypedagógus(ok)** segíti.

10.2. Tárgyi feltételek

helyiség	darab	megjegyzés
Csoportszobák száma	7	világos, fabútorokkal berendezett
Gyermeköltöző	7	egy öltöző az aulában kialakítva
Gyermekmosdó	4	3 db közös, 1 db önálló
Aula	1	légkondicionált, nagy alapterületű
Szertár/Tornaszertár	2	
Logopédiai, fejlesztő szoba	3	speciális fejlesztő eszközökkel felszerelt
Iroda	3	vezetői, óvodatitkári, élelmezésvezetői
Ebédlő, nevelői szoba	1	légkondicionált, szakkönyvekkel felszerelt
Felnőtt öltöző	2	dajkák, konyhai személyzet
Felnőtt mosdók	3	ebből egy mosókonyhaként is funkcionál
Főzőkonyha	1	raktárhelyiségekkel és előkészítő helyiségekkel kiegészülve

Pedagógiai programunk megvalósításához szükséges eszközök és felszerelések rendelkezésünkre állnak, mely megfelel a kötelező eszköz- és felszerelési jegyzékbe foglaltaknak. Ezek pótlása (*elhasználódás miatt*), illetve korszerűsítése folyamatos.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

A gyermekek óvodai életének szinterei otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak. A gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint részt vehetnek a csoportszoba alakításában.

Bútoraink világos színűek, természetes alapanyagúak, lehetővé teszik a gyerekek mozgás- és játékihígyének kielégítését.

Dolgozóink részére az adott tevékenységekhez felnőtt méretű székek állnak rendelkezésre. A szülők részére a várakozás, illetve szülői értekezletek, egyéb programok idejére szintén biztosítjuk a kényelmes ülőeszközöket.

Aulánk ad helyet a szervezett mozgásos tevékenységek, valamint intézményi szintű rendezvények, ünnepek megtartásához.

Udvarunkra eu. szabványnak megfelelő játékokat telepítettünk, amelyek alatt esésvédő gumitéglák védik a gyermekeket az esetleges balesettől.

Erős napsugárzás ellen a fák és lugas mellett az óvoda falára felszerelt napvitorlák adnak védelmet gyerekeinknek.

10.3. Csoportszervezés

Óvodánkban a nevelés csak az főigazgató által elkészített, fenntartó által is jóváhagyott Pedagógiai program alapján történhet, és a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésében.

Az óvoda működését a Szervezeti és Működési Szabályzatban és a Házirendben foglaltak biztosítják.

Az óvodába felvett gyermekek csoportba való beosztásáról a főigazgató dönt, a szülők és az óvodapedagógusok véleményének, valamint a köznevelési törvényben meghatározott létszámhatároknak a figyelembevételével.

A csoportszervezésnél törekszünk a homogén csoportok kialakítására, de a helyi adottságok, az adott nevelési év életkor szerinti összetétele függvényében szükséges lehet a heterogén vagy részben heterogén csoportszervezés is.

Homogén csoportok esetében az életkor adott csoportba sorolási szempont és emellett figyelünk:

- a nemek egészséges arányára,
- szülők teljesíthető kívánságára (testvérek, barátok elhelyezése együtt vagy külön)
- hátrányos (HH), halmozottan hátrányos (HHH) helyzetű gyermekek,
- beilleszkedési tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek (BTMN),
- illetve a sajátos nevelési igényű gyermekek (SNI) arányos létszámára a csoportokban.

Gyermeccsoportjainkat a mesékből, gyermekdalokból jól ismert állatnevekkel, szimbólumokkal jelöljük.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekcsoportokat - lehetőség szerint – ugyanaz az óvodapedagógus páros és dajka nevelje kiscsoporttól az iskolába lépésig.

10.4. Az óvodai élet megszervezése Napirend, hetirend

„A gyermek egészséges, tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartalmú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.”

/Alapprogram 2012./

A **napi helyes életritmus**, a rendszeresen, megszokott időben végzett tevékenységek (pihenés, étkezés, tisztálkodás) segítik a kisgyermek tájékozódását a nap folyamán, visszahatnak az életfolyamatokra.

A gyermekek, a szülők igényeit, az évszakokat, az életkori jellemzőket, a helyi szokásokat, sajátosságokat figyelembe véve kell a napirendet összeállítani.

Olyan napirend összeállítására törekszünk, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához, a változó környezethez és ahol a játéknak kitüntetett szerepe van. A tevékenységek során törekszünk a személyes interakciókra, élőlvas mese és közösségi játékelmények biztosításával.

A napi- és hetirendet a csoport óvodapedagógusai készítik el, a lenti táblázat alapján. A tevékenységek időtartamát az adott csoport életkora határozza meg.

Az óvodai élet szervezése során a gondozásnak is kiemelt szerepe van, mely folyamatban az óvodapedagógus nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, segíti önállóságuk fejlesztését, együttműködve a gondozást-nevelést segítő munkatársakkal.

A gyermekek számára a tanköteles korukat megelőző nevelési évben, a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében, a csoportokban naponta **összesen 45 perces** időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – szükség esetén külön helyiségben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő tevékenységeket szervezünk.

A tanköteles korú, de óvodában nevelkedő gyermekeket a fentiek szerinti tanköteles korukat megelőző nevelési évben járónak kell tekinteni.

A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.

**Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde
Pedagógiai Program**

Napirend
(szeptember 1-május 31.)

6.30-8.00	Érkező gyermekek fogadása Szabad játék Mindennapos mozgás
8.00- 11.30	Szabad játék Tisztálkodás, önkiszolgálás Reggeli Mindennapos mozgás Kötött, kötetlen és választható tevékenységek Részképességek fejlesztése egyéni igény szerint Udvari játék, séta, levegőzés
11.30-14.30	Előkészületek az ebédhez, gondozási teendők Ebéd Tisztálkodás, fogmosás Terem előkészítése pihenéshez Álomba ringató mesélés, pihenés
14.30-17.00	Ébredés Teremrendezés Mindennapos mozgás Előkészületek az uzsonnához Tisztálkodás, fésülködés Uzsonna Szabadon választott tevékenység Játék, mozgás Egyéni fejlesztés Udvari játék

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

Napirend (június 1-augusztus 31.)

6.30- 11.30	Érkező gyermekek fogadása (lehetőség szerint szabad levegő) Szabad játék Előkészületek a reggelihez Tisztálkodás, önkiszolgálás Reggeli Mindennapos mozgás Udvari játék, séta, levegőzés
11.30-14.30	Előkészületek az ebédhez, gondozási teendők Ebéd Tisztálkodás, fogmosás Terem előkészítése pihenéshez Álomba ringató mesélés, pihenés
14.30-17.00	Ébredés Teremrendezés Előkészületek az uzsonnához Tisztálkodás, fésülködés Uzsonna Szabadon választott tevékenység Játék, mozgás Udvari játék

Az óvodai tevékenységek megszervezésénél biztosítjuk a gyermeki jogokat – vallási, etnikai, nemzeti - figyelembe vesszük a gyermekek aktuális állapotát, szükségleteit, érdeklődését, terhelhetőségét.

A program működtetése során az óvodáskorú gyermek fő tevékenységét, a játékot vesszük kiindulópontnak. Az óvodás gyermek számára a kötetlenség a legalkalmasabb tevékenységi keret, foglalkozási forma, mely biztosítja számára a szabad játékot. **A gyermek kötetlenségként éli meg, de az óvodapedagógus tudatosan és tervszerűen biztosítja a fejlődéshez szükséges differenciált tevékenykedés és kötött foglalkozási forma feltételrendszerét.** Ez megkívánja az óvodapedagógustól, hogy ismereteit folyamatosan bővítse, ismerje a gyermekek egyéni szükségleteit, aktuális fejlettségi szintjét, érzelmi állapotát, és ehhez igazítva, differenciálva előre tudjon tervezni. Tehát nagyfokú szervezési készséget, tudatosságot, áttekintőképességet és kellő kreativitást igényel.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

Hetirend

A hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki, melyet rögzítenek a csoportnaplóban.

	3-4 év	4-5 év	5-6-7 év
kötött/kötetlen	környezet megismerésére nevelés rajzolás, festés, mintázás, kézimunka ének, zene, népi játék, tánc	környezet megismerésére nevelés, környezetünk mennyiségi és formai viszonyai, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka ének, zene, népi játék, tánc	környezet megismerésére nevelés, környezetünk mennyiségi és formai viszonyai, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka ének, zene, népi játék, tánc
kötött – heti egy alkalom	mozgás	mozgás	mozgás
kötetlen – minden nap	verselés-mesélés mindennapos mozgás	verselés-mesélés mindennapos mozgás	verselés-mesélés mindennapos mozgás
egyéb választható			hittan Bozsik-foci,

Az anyanyelvi nevelés olyan komplex és tervezett tevékenység, ami az óvodai nevelés teljes egészét áthatja. Az anyanyelvi nevelés ugyanis sohasem korlátozódhat egyetlen foglalkozás időtartamára, hanem komplex, egész napos, a hét minden napján megjelenő tevékenység.

10.5. Nevelőmunka tervezése

- Nevelői munkánk tervezésének alapja a Pedagógiai Program
- **Éves munkaterv** (*Tervezési időkeret egy év, az adott nevelési év*)
- **Csoportnapló** (*OviKréta*)

Az alábbi dokumentumok a csoportnaplóban találhatók, melyek tartalmazzák a csoportra differenciáltan vonatkozó szokás-, szabályrendszereket, a jeles napokhoz,

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

évszakokhoz tervezett tevékenységi témaköröket, anyagokat és az eseményekkel járó szervezési munkákat pontos időpontokkal meghatározva.

- A gyermekcsoport nevelési terve:
Tervezési időkerete: - félév
- A gyermekcsoport tematikus terve:
Tervezési időkeret: - havonta
- A gyermekcsoport heti terve:
Tervezési időkeret: - hetente
- Szervezési feladatok:
Tervezési időkeret: - havonta
- Gyermekvédelmi munka
Tervezési időkeret: - folyamatos
- Csoport életének mindennapjai - folyamatos
- **Fejlődési napló gyermekenként**
 - óvodába lépéstől az iskolába való átlépésig (papír alapon, majd felmenő rendszerben áttérve az OviKréta-ra)
- **Egyéni fejlesztési terv**
 - kiemelt figyelmet igénylő gyermek esetében
 - további egy év óvodai nevelésben részt vevő gyermek esetében

10.6. Néphagyomány ápolása

Óvodánk nevelőtestülete a néphagyományőrzést, a népi kultúra ápolását fontos, értékmegőrző feladatának tekinti.

Hagyományőrzésből fakadó óvodapedagógusi feladat:

- népi kultúránk, gyermekfolklór, népszokásaink ismerete és szeretete
- olyan óvodai légkör megteremtése, melynek szerves része a néphagyomány ápolás

Néphagyomány tartalma az egyes tevékenységekben:

Verselés, mesélés– *népmesék, mondókák, közmondások, rigmusok, találós kérdések, névcsúfolók, dramatikus játék*

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

Ének, zene, népi játékok, tánc - *gyermektánc, zenehallgatás - népdalok, mondókák, népi énekes gyermekjátékok, néptánc elemei, népzene hallgatása, hangszerek megismerése*

Rajz, festés, mintázás, kézi munka – *tárgykészítő népi játékok, sodrások, fonások, szövések, gyöngyfüzés, agyagozás, mézeskalácssütés, tojásfestés, kiállítások látogatása*

Környezet tevékeny megszerettetése – *jeles napok, népszokások, népi jóslások, évszakok, lakóhelyünk és tágabb környezetünk, hazánk szeretete*

Mozgás – *ügyességi és sportjátékok, régi korok gyermekeinek játécai és játékeszközei*

Jeles napok, hagyományok, rendezvényeink:

Ősz

- Hagyományok hete
- Szüret az óvodában
- Mihály-napi vásár
- Márton-napi lámpás felvonulás

Tél

- Advent
- Mikulás
- Lucázás
- Karácsony
- Farsang

Tavaszi

- Nemzeti ünnepünk
- Húsvét
- Pünkösöd
- Anyák napja (Apák napja)
- Gyermeknap
- Nagycsoportosaink ballagása

11. Az óvoda kapcsolatai

11.1. Az óvoda és a család

A család első találkozása az óvodával meghatározó, alapvetően befolyásolja a csoporthoz fűződő későbbi kapcsolatát.

Az óvoda és család kapcsolatában legfontosabb kapocs a gyerek, az ő érdekei határozzák meg az együttműködés formáit és tartalmát. A család, amikor beiratja gyermekét óvodánkba, megtisztel bennünket bizalmával. Ennek a bizalomnak a tudatában kell a család felé fordulnunk, ennek a bizalomnak kell megfelelnünk.

Nevelőpartnerségünket magabiztos szaktudással, napi kulturált kapcsolatteremtő magatartással bizonyítjuk. Munkánk során alkalmazzuk az intervenciós gyakorlatot.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

A befogadás, a tapintat, a törődés, a szeretetteljes légkör, az odafordulás az óvoda minden dolgozójával szembeni követelmény.

Alapelveink:

- A nevelésben hangsúlyozzuk a család elsődlegességét.
- A szülővel való kapcsolatunkban az őszinte odafordulást, az empátiát és a segítő szándékot éreztetjük addig a pontig, amíg a gyermek érdeke ezt kívánja.
- Elfogadjuk a család szokás- és szabályrendszerét, tapintatosan befolyásoljuk az életmód jó szokásainak alakításában.
- Tiszteletben tartjuk a családok kultúrájának különbözőségét, vallásos érzelmeit.
- A gyermek személyiségét feltétel nélkül tiszteletbe tartjuk
- Vállaljuk az inkluzív nevelés értékeinek közvetítését

Célunk:

- Az óvodai és a családi nevelés egységének megteremtése, a nevelőpartneri viszony kialakítása és működtetése.
- Olyan nevelői hatások érjék a gyermekeket, amelyek egymást erősítve segítik a gyermek fejlődését.
- Tudatos szemléletformálás, a szülők bevonása az óvodában a gyerekekkel együtt megvalósuló tevékenységekbe, kezdeményezésekbe.
- Az óvodai dokumentumokban megfogalmazott normarendszer elfogadására, nevelési felfogásba való beépítésre motiválás.
- A családok által képviselt különböző gondolkodásmódok értékeinek elfogadása.
- Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események, ünnepek családi hangulatával örömteli érzelmi állapotot fejezhessen ki.

A kapcsolattartás formái:

- Óvoda-nyitogató: nyílt délelőtti szervezése az óvodával való ismerkedés céljából, leendő óvodásaink számára
- Beiratkozás: ismerkedés a szülővel és a gyermekkel, ismerkedés az óvodával.
(Egyéni beszélgetés és az óvoda megtekintése.)
- Családlátogatás: A gyermek találkozási ismerkedése az óvodapedagógusokkal a saját megszokott környezetében történik. Szülő és pedagógus közötti bizalmi kapcsolat megerősítése. (Játék és beszélgetés a gyermekkel, beszélgetés a szülővel, tapasztalatgyűjtés)

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

- Családi ismerkedő délután: A gyermekek és a szülők találkozása az óvodapedagógusokkal, dajkával az óvodában. Szülők és pedagógusok közötti bizalmi kapcsolat megerősítése. (Játék és beszélgetés a gyermekkel, beszélgetés a szülővel, ismerkedés, tapasztalatgyűjtés)
- Szülői értekezletek: Az óvodai élettel kapcsolatos információk megbeszélése. A gyermekcsoport életének, tevékenységének bemutatása. Befogadás jellemzői. Jellemző nevelési problémák megbeszélése. Az iskolaérettség jellemzői. (Tájékoztatások, beszélgetések.)
- Nyílt napok: Betekintés az óvoda életébe. A szülők tájékozódásának segítése a gyermekük csoportbeli tevékenységéről. (Megfigyelések, egyéni és közös megbeszélések)
- Fogadóórák: előre tervezetten, illetve igény szerint (egyéni megbeszélés, tájékoztatás)
- Közös programok: kirándulás, óvodai vásárok, óvodabál, ismerkedési, vagy elköszönő teadélutánok, sportnapok
- Nyílt ünnepek: Karácsony, Farsang, Anyák napja, (Apák napja), Gyermeknap, Nagycsoportosok búcsúzása. (Közös élmények - az óvoda és a család közötti kapcsolat mélyítésére szolgál.)

11.2. Társadalmi környezettel való kapcsolattartás

Iskolával való kapcsolat

Célunk:

- az óvoda-iskola közötti átmenet megkönnyítése
- az óvodás és kisiskolás kor egységes pedagógiai folyamatként kezelése
- folyamatos szakmai tapasztalatcsere, esélyegyenlőség érvényesítése

Kapcsolattartási formák:

- Iskolalátogatás a nagycsoportos gyermekekkel
- Elsősök visszahívása egy délelőttre az őszi szünetben
- Együttműködés az iskola alsós tanítóival, igazgatójával.
- Egymás rendezvényeire, ünnepeire való meghívás
- Kölcsönös tájékozódás a gyermekek egyéni fejlődési üteméről
- Szakmai tapasztalatcsere
- Bemutató foglalkozások, nyílt napok az óvodában, iskolában

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

Várható eredmény, hogy az iskolába lépés könnyed, szorongásmentes lesz, a gyermek örömmel, tele kíváncsisággal, iskolai életre alkalmasan kezdi meg tanulmányait.

Egyéb kapcsolat:

- Móricz Zsigmond Művelődési Ház és Könyvtár
- Fejér Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat
- Gyermekjóléti Szolgálat
- Óvoda orvosa, védőnői szolgálat, fogászat
- Munkaegészségügy –intézmény üzemorvosa
- Történelmi egyházak
- Nagyközségi Önkormányzat, Polgármesteri Hivatal
- Székesfehérvár Városkörnyéki Óvodavezetők Egyesülete
- Rendőrség, Polgárőrség
- „Jövők a falu” Alapítvány
- Civil szervezetek

12. Óvodánk ellenőrzési és értékelési rendszere

12.1. A gyermekek fejlődési ütemének ellenőrzése, mérése

A gyermekek és körülményeinek megismerése már a beiratkozást követő családlátogatáson, családi ismerkedős délutánon elkezdődik. Minden gyermek részére külön névvel, jellel ellátott mappát készítünk az óvodába lépéskor, melyben nyomon követjük fejlődését egészen az iskolai életre való alkalmasságának eléréséig.

A gyermek személyiségdossziéjának tartalma:

- adatlap
- anamnézis
- családlátogatás feljegyzései
- egyéni fejlesztési terv
- családrajz (2 db-dátummal ellátva)
- logopédus szakvéleménye (amennyiben ilyen van)
- szakszolgálat által készített szakvélemények (amennyiben ilyen van)
- egészségügyi szervek által kiállított dokumentumok (amennyiben ilyen van)
- egyéb feljegyzések

A gyermekek egyéni fejlődésének nyomon követő dokumentációja az OviKréta rendszerben kerül rögzítésre. A fejlettségmérő lapokon az óvodapedagógusok nevelési évenként kétszer rögzítik a gyermek aktuális fejlettségi állapotát. Az eredmény a szülők számára a rendszeren keresztül elérhető.

12.2. Az értékelés és jutalmazás

Cél: A gyermek helyes megnyilvánulásainak kialakítása, pozitív motiváció biztosítása.

Az óvodapedagógus feladata:

Az értékelést fontos személyiség és közösségalkító tényezőként alkalmazza.

Az óvodában a pozitív értékelés az elsődleges: a jutalmazás és ennek előlegezett formája, a biztatás. Ez erősíti leginkább a gyermek helyes megnyilvánulásait, és ez alakítja ki a pozitív motivációkat.

Az óvodapedagógusok évente két alkalommal mérik a gyermekek fejlődését, melynek átfogó értékelését, eredményét az OviKréta felületen a gyermekek egyéni fejlődésének nyomon követése fülön rögzítik. Elsődleges mérőeszköz a tudatos megfigyelés, valamint a gyermeki tevékenységek és produktumok vizsgálata

A gyermekek jutalmazásának elvei és formái:

Az óvodában alkalmazott jutalmazás a verbális és nonverbális kifejezések, és kommunikációs eszközök, érzelmek kifejezése, kiemelt megtisztelő feladatadás, kedves tevékenység biztosítása, dicséret, ösztönzés, elismerés.

A jutalmazás mindig konkrét, a gyermek számára érthető, a társak számára is motiváló hatású.

Tárgyi jutalmazást nem alkalmaz!

A fegyelmező intézkedések az életkori sajátosságokból fakadóan mindig a pozitív irányba ható mintaadás, áttétel, motiválás, megbeszélés, szélsőséges esetben tevékenység megállítása.

Elkülönítés (csoport területéről), étel, tárgy, levegőzés vagy szeretetmegvonás nem alkalmazható. ***Mindig a gyermek viselkedésének közösségellenességére irányul, a pillanatnyilag adott magatartást ítéli el és nem a gyermeket.***

12.3. Pedagógiai munka ellenőrzése, értékelése

A pedagógiai munkáért a főigazgató a felelős, ebből eredően a pedagógiai munka ellenőrzése, értékelése első szinten az ő kompetenciája.

Az ellenőrzés és értékelés célja a pedagógiai gyakorlat segítése és fejlesztése.

Ezt a funkciót erősíti a felkészülés segítése és ellenőrzése (pedagógiai dokumentumok elemzése, ellenőrzése) és a gyakorlati munka ellenőrzése értékelése.

A dokumentumok ellenőrzése értelemszerűen a tervezések utáni időszakban történik.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

Csoportlátogatások időpontjai alkalmoszerűek, illetve előre tervezettek lehetnek. Az ellenőrzést mindig megbeszélés, értékelés követi.

A dokumentumok ellenőrzését a főigazgató végzi, majd az óvodapedagógusokkal való közös megbeszélés alapján történik az értékelés.

A mindennapi munka elemzése során elsődleges szempont az önálló munka tiszteletben tartása, a pozitív megerősítés, az elfogadott nevelési elvek gyakorlatban történő megvalósításának elvárása

Az ellenőrzés-értékelés gyakorlatában a testületen belül meghatározó a közös pedagógiai elv, a közös attitűd és követelményrendszer.

A pedagógiai-szakmai ellenőrzéshez (tanfelügyelethez) kapcsolódó önértékelési rendszer kiépítése, az önértékelés folyamatának lebonyolítása és koordinálása az intézményben a Belső Értékelési Munkacsoport feladata. Az értékelés szempontjait az intézményi elvárás-rendszer tartalmazza.

Teljesítményértékelés (TÉR):

Az intézményi célok meghatározása a nevelőtestülettel egyeztetve történik. Az óvodapedagógusok egyéni teljesítménycéljai a főigazgatóval való egyeztetés után kerülnek elfogadásra. A célok megvalósításának folyamatát, az előrehaladást a OviKréta felületen rögzítik az óvodapedagógusok. Nevelési év folyamán tevékenységlátogatások, értékelő beszélgetések történnek a TÉR közreműködők segítségével, majd év végén az összegző értékelés után kerül lezárásra a teljesítményértékelés.

12.4. Pedagógiai programunk ellenőrzése, értékelése

Az óvodai pedagógia program értékelésének célja, hogy választ kapjunk a program gyakorlatban történő beválására

A program céljait és a megvalósulás szintjét elemezzük és értékeljük a tapasztalatokat.

A program értékelésének szempontjai:

- A gyermekek nevelésében megjelennek-e a tervezett fejlesztő hatások, megfigyelhető-e a gyermekek környezettudatos viselkedésében a fejlődés?
- Mit adott a helyi pedagógiai program a gyerekeknek, milyen eredményeket hozott a szocializáció terén, az anyanyelvi kultúrában, a megismerésben?
- Mennyire biztosította a tapasztalatszerzés játékos lehetőségeit?
- A nevelőtestület munka morálját, pedagógiai kultúráját mennyire befolyásolta a program módosítása?
- Gyermekek egészséges életmódra történő nevelése mennyire hatékony?
- Szülői és egyéb partneri elégedettség mérés eredményei.
- Iskolába lépő gyermekek vizsgálata milyen eredményt mutat?

A pedagógiai programot minden nevelési év végén értékeli a nevelőtestület.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Program

Pedagógiai program érvényességi ideje:

2025. szeptember 1- től - visszavonásig

Pedagógiai program módosításának lehetséges indokai:

1. A jogszabályokban, törvényekben bekövetkezett változások.
2. A feltételrendszer változása.
3. A program ellenőrzése során feltárt hiányosságok megszüntetése miatt.

Szabadbattyáni Cifrakert Óvoda Pedagógia Programját készítette:

Hufnágelné Bán Irén főigazgató

Nevelőtestület 2025. július 23-án tartott értekezletén 100 %-os arányban elfogadta